NOV - 5 1954

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVERIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

87./315. n-rs. TREŠDIEN, 1954. G. 3. NOVEMBRĪ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVERIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150: par 3 mēn. $4.50:
par 6 mēn. $8.50: par 1 gadu $16.00
SLUDINAJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40: tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

GAIDU PRIEKŠNIECE E. LAUFERE PIE KANADAS GAIDĀM

No kr.: vad. B. Jirgensone, vad. A. Martinsone, pr-ce E. Laufere, Gaujas gaidu vien. pr-ce vad. M. Šuriņa, vad. V. Slāvieša, vad. v. I. Purva J. Kreiļa uzņēm.

KAS NOTIEK RIETUMVĀCIJĀ?

Daudz putekļu ap LCP vēlēšanām

Kā mums ziņo no R-Vācijas, tur pašreiz beigušās LCP vēlēšanas, ap kurām tomēr sacelts daudz trokšņa. Par vēlēšanu norisi iesniegti vairāki protestu raksti, — no Oldenburgas, Libekas un Neištates, un liekas, ka jaunievēlētai padomei būs jālemj par šo sūdzību un protestu likteni. No malas raugoties ,dīvains var likties apstāklis, ka par vēlēšanu rezultātiem ienākuši divējādi ziņojumi: viens publicēts LCP oficioza „Latvijas" (Vācijā) 9. oktobra n-rā, bet otru sniedz Vēlēšanu komisijas priekšsēdis Z. Skurulis ar diezgan lielām atšķirībām.

Īsi pirms vēlēšanām Vācijas latviešus satrauca vēsts, ka nozagta centrālkomitejas kartotēka, vainu uzveļot gan „opozicijai", gan komūnistiem. Kaut gan šo notikumu Centrālkomitejas locekļi pūlējās apslēpt, ziņas par to tomēr parādījās arī ASV laikrakstā „Laiks" un nerima cirkulēt vietējā sabiedrībā. Pirms vēlēšanām bijušas dzirdamas baumas ,ka kartotēku nozagusi „opozicija" ,bet, kā mums ziņo no Vācijas, plkv. V. Janums tagad apliecinājis Ž. Unāmam, ka pēc viņa visdziļākās pārliecības kartotēku nozaguši komūnisti.

Katrā ziņā šim notikumam var būt ļoti smagas sekas, visvairāk psicholoģiskā ziņā, ietekmējot negātīvi latviešu organizāciju dzīvi Vācijā, tādēļ šis jautājums prasa rūpīgu iztirzājumu.

LCP vēlēšanu rezultāti Rietumvācijā ir šādi:

Vēlēšanu brīdī balstiesīgu vēlētāju bijis 4899, no tiem piedalījušies vēlēšanās 4131, jeb 84,3 proc. no balsstiesīgo skaita.

Saskaņā ar noteikumiem ievēlēti 16 LCP locekļi:

1. Vilis Janums ar 2324 balsīm, 2. Rūdolfs Bangerskis (2258), 3. Voldemārs Skaistlauks (1787), 4. Vilis Hazners (1771), 5. Antons Abakuks (1660), 6. Jānis Dağis (1609), 7. Vilis Lesiņš (1420), 8. Roberts Ancāns (1108), 9. Kārlis Augstkalns (1073), 10. Jānis Zēgners (1060), 11. Jānis Klucis (983), 12. Jūlijs Būmanis (876) 13. Kārlis Siljakovs (868), 14. Alfons Avotiņš (868), 15. Tālivaldis Kārkliņš (864), 16. Pramalds Valters (848).

Kandidāti:

11. Žanis Unāms (834), 2. Žanis Jansons (821), 3. Jānis Sudrabiņš - Vestfālis, (763), 4. Voldemārs Laufers (763), 5. Roberts Purs (728), 6. Pēteris Biezais (682), 7. Jānis Priedīte (672), 8. Oļģerts Lapiņš (619), 9. Edgars Dzintars (567), 10. Roberts Gusars (562), 11. Oskars Kalējs (525), 12. Jānis Zaube (519), 13. Antons Koluzs (516), 14. Pauls Začs (504), 15. Modris Lobergs (504), 16. Miķelis Lūsis (461), 17. Nikoljas Lečmanis (452), 18. Imants Grotiņš (443), 19. Kārlis Štamers (441), 20. Eduards Kroičs (387), 21. Ludvigs Tīmanis (386), 22. Arnolds Endziņš (352), 23. Juris Klaustiņš (350), 24. Fridrichs Kitiss (331), 25. Krists Šteinbergs (288).

Z. Skurulis,
CVK priekšsēdis.

KARALIENE-MĀTE ELIZABETE ŅUJORKĀ

Karaliene-māte Elizabete uzrunā Ņujorkas Kolumbijas universitātes 200 gadu atceres svinību viesus, nesot sveicienus no Anglijas karalienes Elizabetes II. Anglijas karalis Georgs II deva savu atļauju Kolumbijas universitātes darbības sākšanai 1754. gada 31. oktobrī.

Ņujorkā. — Atzīmējot Anglijas karaļa Georga II atklātās Ņujorkas Kolumbijas universitātes 200 gadu darbības atceri, svinību viesus ar savu klātieni pagodināja Anglijas karaliene-māte Elizabete, uzrunā slavējot universitātes līdzšinējo darbību, kā arī nesot sveicienus no karalienes Elizabetes II.

Sakarā ar Kolumbijas universitātes dibināšanas atceri Ņujorkā bija ieradušies viesi no visas pasaules, to starpā Rietumvācijas kanclers Ādenauers, Beļģijas ārlietu ministrs Spāks, Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršilds, Indijas viceprezidents, kā arī Francijas un Italijas valdību pārstāvji. Pēdējā brīdī ieradās arī divi krievu zinātnieki, uzņemdamies oficiālos Padomju Savienības pārstāvju pienākumus.

Ādenauers apliecina sabiedrotiem draudzību

PĒKŠŅĀ NĀVĒ MIRIS RIETUMVĀCIJAS APAKŠNAMA PRIEKŠSĒDIS ĒLERS

RIETUMVĀCIJAS KANCLERS ĀDENAUERS UN ANGLIJAS KARALIENE-MĀTE ELIZABETE SAŅEM ŅUJORKAS KOLUMBIJAS UNIVERSITĀTES GODA DOKTORA GRADU

Ņujorkā. — Pēc divu dienu ilgām sarunām ar Sav. Valstu prezidentu Eizenhaueru un augstākiem amerikāņu valdības pārstāvjiem Rietumvācijas kanclers Ādenauers ieradās Ņujorkā, lai Kolumbijas universitātē kopā ar Anglijas karalieni — māti Elizabeti saņemtu goda doktoru gradu. Ādenauers bija paredzējis uzturēties Ņujorkā vairākas dienas, bet sakarā ar Rietumvācijas Apakšnama priekšsēža Hermaņa Ēlera pēkšņo nāvi viņš spiests atgriezties Bonnā pirms paredzētā laika.

Sava apmeklējuma laikā Sav. Valstīs Ādenauers kārtējo reizi apliecināja Rietumvācijas ciešās saites ar Rietumu sabiedrotajiem, sacīdams, ka vienošanās ar Franciju nozīmē jauna laikmeta sākumu Rietumvācijas un Francijas attieksmēs.

Ar tulka palīdzību sarunādamies ar amerikāņu žurnālistiem Ādenauers izteicās, ka par spīti pēdējā laikā parakstītiem līgumiem ar Franciju Sāras apgabala jautājumā, viņš pēdējo vēl neieskatot par zaudētu. (Nesen Parīzē parakstītais Sāras apgabala līgums nosaka, ka līdz galīga miera līguma parakstīšanai Francijas un Rietumvācijas starpā Sāras apgabals atradīsies starptautiskās komisijas pārziņā, kamēr saimnieciski tas būs apvienots ar Franciju.

JAUNA TAKTIKA

Vašingtona. Sav. Valstu prezidents Eizenhauers, kas, Kongresa vēlēšanām tuvojoties, republikāņu iestigušajiem kampaņas ratiem savu palīdzību sniedza pašā pēdējā brīdī, nedēļas nogalē pārsteidza amerikāņus ar pavisam jaunu propagandas paņēmienu. Izmantodams Baltā nama telefonu, prezidents Eizenhauers sazvanīja desmit republikāņu atbalstītājus dažādās Sav. Valstu daļās, liekot ikkatram pie sirds sazvanīt desmit kaimiņus,kas savukārt tiktu aicināti darīt to pašu, tādā kārtā sākot vēl neredzētu republikāņu popularizēšanas ķēdi visās Sav. Valstīs.

Līdz šim republikāņi bija pārliecīāti ,ka viņu izredzes Kongresa vēlēšanās lielā mērā atkarājas no vispārēja vēlētāju skaita. Lai modinātu amerikāņu tautu no it kā iestājušās vēlēšanu apatijas, prezidents sāka savu telefona ķēdes kampaņu.

Telefonu maratonam sākoties, nebija ilgi jāgaida arī uz demokratu reakciju. Demokratu priekšsēdis Mičels, ironizējot par prezidenta Eizenhauera centieniem ,lika priekšā savas partijas pretkampaņas sākšanu, sacīdams ,ka demokrati ir tā partija, kam ir kandidāti ,kuri saviem vēlētājiem var skatīties droši vaigā un ka tādēļ telefona sarunu vietā demokratiem vajadzētu nekavējoties sākt staigāt no mājas uz māju,

Steidzina līgumu ratificēšanu

Vašingtona. Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera preses sekretārs ziņo no Baltā nama, ka prezidents pēc sarunām ar ārlietu ministru Dallesu un vairākiem citiem augstākiem ārlietu ministrijas ierēdņiem nolēmis ievadīt Rietumvācijas bruņošanās un Dienvidaustrumāzijas aizsardzības līgumu ratificēšanu Senātā jau vistuvākā nākotnē.

Sav. Valstu Senāta ārkārtēja sesija ar prezidenta priekšlikumiem varēs iepazīties jau 8. novembrī. Pēc tam Senāta locekļiem tiks doti vairāki mēneši šo jautājumu apsvēršanai, minēto līgumu ratificēšanu atliekot līdz nākamā gada janvārim, kad pirmoreiz sanāks jaunais Sav. Valstu Kongress.

Sav. Valstu prezidenta lēmums iesniegt Eiropas un Āzijas līgumu ratificēšanas nodomus Senāta ārkārtējai sesijai nāca kā pilnīgs pārsteigums amerikāņu politiķu aprindām, un domā, ka šāds lēmums ir Eizenhauera un Dallesa privātsarunu rezultāts.

Vēl līdz šim nav zināms, cik īsti no pēdējā laikā parakstītiem starptautiskajiem līgumiem būs jāratificē Sav. Valstu Senātā. Ar šo jautājumu atrisināšanu pašreiz nodarbojas ārlietu ministrijas starptautisko likumu eksperti, kas gan jau ir paguvuši paskaidrot, ka tāda apmēra saistībām, kā Rietumvācijas apbruņošanai un Dienvidaustrumāzijas aizsardzībai, ratificēšana Senātā ir noteikti nepieciešama .

ATOMIZMĒĢINĀJUMI PAD. SAVIENĪBĀ

MĒĢINĀJUMU STACIJAS VRANGEĻA SALĀ

Rietumu valstis izmēģinājušas pavisam 49 un Padomju Savienība 11 atombumbas

Vašingtonā. — Šī gada pavasarī slavenā amerikāņu atomzinātnieka Dr. Oppenheimera politiskās nostājas izmeklēšanas laikā, tika publicēts kāds paņēmiens, ar kura palīdzību amerikāņi spēj sekot Padomju Savienības atomeksplozijām. Ar šādas sistēmas palīdzību, ko pirmoreiz lietoja jau 1945. gadā Hirošimas bumbošanas laikā un vēlāk atklāja pirmo Padomju Savienības atombumbu 1949. gadā, amerikāņi nepārtraukti seko krievu atomattīstībai.

Paņēmiens krievu atomsprādzienu noteikšanai ir īzvērties par vienu no visprecīzākajiem Austrumu un Rietumu spēku samēru mērītājiem, kāds vien iespējams, jo tagad, tiklīdz krievi izmēģina kādu jaunu atomieroci, amerikāņi par to ir sīki informēti.

Kopš Otrā pasaules kaŗa beigām Rietumu valstis kopskaitā izmēģinājušas 49 atombumbas; 46 no šīm bumbām izmēģinājušas Amerikas Savienotās Valstis, ieskaitot divas ūdeņražbumbas šī gada pavasarī. Trīs atombumbas izmēģinājuši angļu zinātnieki. Nākošie Sav. Valstu atomizmēģinājumi tiek paredzēti nākamā gada pavasarī Nevādas tuksnesī.

Padomju Savienība ar saviem līdzšinējiem atomrūpniecības panākumiem stāv diezgan tālu no Rietumu panākumiem. Līdz šim bija zināms, ka Padomju Savienība izmēģinājusi 10 atombumbas, to starpā, iespējams, arī ūdeņražbumbas. Tagad Sav. Valstu atomenerģijas komisija atklājusi, ka septembŗa mēneša vidū notikusi vienpadsmitā Padomju Savienības atomeksplozija, kas esot sākums kādai izmēģinājumu serijai, kur pirmoreiz tikšot izmēģināti vairāk kā viena tipa atomieroči. Minētās atomieroču izmēģināšanas serija esot sākusies septembŗa vidū un ar īsākiem vai garākiem pārtraukumiem turpinoties vēl šodien. Nav zināms, vai krievi izdarījuši vēl jaunus sprādzienus, vai izmēģinātas atom-vai arī ūdeņražbumbas. Sav. Valstu zinātnieki domā, ka krievi nodarbojas ar vairāku taktisku atomieroču izmēģināšanu.

Japāņu zinātnieki ir pārliecināti, ka Pad. Savienības atomizmēģināšanas stacija atrodas Vrangeļa salā, Arktiskā puslokā ziemeļos no Sibirijas.

Beidzies komūnistu atbalstītais streiks Anglijā

Londonā. Pagājušo pirmdien pēc 28 zaudējumu pilnām dienām beidzās lielākais Anglijas ostas strādnieku streiks pēdējos 28 gados. Nedēļas nogales masu sapulču balsošanās strādnieki ar lielu vairākumu izteica vēlēšanos atgriezties darbā, pieņemot tos pašus darba devēju priekšlikumus, kas tika noraidīti pirms divām nedēļām.

Divdesmit astoņu dienu garajā streika laikā darbu pārtrauca 44 tūkst. strādnieku astoņās lielākās Anglijas ostās. Tika pārtraukta vai aizkavēta 340 kuģu izkraušana vai iekraušana, kas radīja zaudējumus vai aizkavēja peļņu 560 milj. dol. apmērā. Anglijas auto rūpnieki žēlojas, ka streiks eksportzaudējumos vien izmaksājis 42 milj. dolaru.

Sakarā ar streika ilgumu un lielajiem zaudējumiem Anglijas valdība iesākusi streika cēloņu izmeklēšanu. Pēc līdz šim savāktās informācijas var secināt, ka daudzās vietās streikus sākušas nevis arodbiedrības, bet gan nelegālas streiku komitejas, kas atradušās stiprā komūnistu ietekmē.

EIZENHAUERS IR REPUBLIKĀŅU SPĒCĪGĀKAIS BALSTS

UZVARĒTĀJIEM PAREDZ NIECĪGU PĀRSVARU

Sav. Valstu Kongresa vēlēšanās prezidenta Eizenhauera popularitāte izšķirs cīņu ar spēcīgo demokratu partiju. Kamēr demokrati savas cerības balsta uz visas partijas panākumiem, republikāņu spēcīgākais balsts ir viņu prezidents.

Reti kad Sav. Valstu Kongresa vēlēšanu rezultāti ir gaidīti ar lielāku interesi, kā tagad. Vēlēšanu kampaņas pirmajās 11 stundās, kamēr demokratu nopietnākais opozicionārs bija nenogurstošais viceprezidents Niksons, pašam prezidentam atpūšoties Denverā, dažādas statistikas un aptaujas paredzēja drošu demokratu uzvaru un līdz ar to arī noteikšanu Kongresā un Senātā. Līdzšinējie skaitļi ir labākais pierādījums, cik niecīgs pārsvars demokratiem ir vajadzīgs, lai radītu nepatīkamu stāvokli, kad republikāņu prezidentam būtu jārēķinās ar demokratu pārākumu Kongresā.

Pašreiz republikāņiem Kongresā ir 218 vietas, demokratiem 212, neatkarīgajiem 1, kamēr četras vietas ir vakantas. Senātā tai pašā laikā republikāņiem ir 49 vietas, demokratiem 46 un neatkarīgajiem 1. Šogad svaru kausos tiek mesti 38 Senāta sēdekļi, no kuriem ,republikāņi vienu jau ir paguvuši nodrošināt. No atlikušām 37 vietām republikāņiem līdz šim bija 15 un demokratiem 22. Lietpratēji paredz: lai kādu virzienu vēlēšanas arī ņemtu, uzvarētājam būs visniecīgākais balsu vairākums.

Zināmu kulmināciju vēlēšanu kampaņas pēdējā stundā sagādāja prezidents Eizenhauers, atkratīdamies no savas līdzšinējās atturēšanās aizstāvēt republikāņu partijas iznākumu. Tiklīdz tautā vēl joprojām ārkārtīgi populārais prezidents sāka aktīvi darboties līdz republikāņu vēlēšanu kampaņā, līdzšiņējie aptauju skaitļi sāka svārstīties un, vismaz teorētiski, republikāņu stāvoklis sāka uzlaboties.

Vēlēšanu kampaņas laikā, kur noteikti aktīvākie un labāk koordinētie bija demokratu partijas runātāji, galvenā cīnīšanās notika ap septiņiem sekojošiem jautājumiem: noteikšana Kongresā, ārpolītika, komūnistu ietekme valdībā, bezdarbs, nodokļi, lauksaimniecības polītika un partiju polītika.

Jautājumā par noteikšanu Kongresā republikāņi pastāv un demokrati noliedz, ka, demokratiem Kongresā atrodoties vairākumā, izjuktu prezidenta Eizenhauera programma. Runājot par ārpolītiku, republikāņi apgalvo, ka viņu valdīšanas laikā uzlabotas un stiprinātas Rietumu sabiedroto savstarpējās attieksmes. Demokrāti tai pašā laikā to noliedz, sacīdami, ka republikāņi nav panākuši neko citu kā vienīgi sabiedroto savstarpējo attieksmju pasliktināšanos. Uzbrūkot Trūmena valdībai, republikāņi apvaino demokratus komūnistu perināšanā, kā arī pārāk lielā iecietībā pret komūnistu konspirāciju. Demokrati savukārt apgalvo, ka republikāņi viņus apvaino tikai tādēļ, lai varētu paši izvairīties no šo jautājumu iztirzāšanas savas valdības laikā. Republikāņi pastāv, ka 1954. gads ir labākais un panākumiem bagātākais gads kopš Otrā pasaules kaŗa beigām un ka bezdarbnieku skaits ir samazināts, cik vien tas vispār iespējams, un ka tas viss panākts bez jauna kaŗa sākšanas. Protams, ka demokrati to noliedz. Runājot par nodokļiem, republikāņi uzsveŗ, ka viņu izstrādātie nodokļu samazināšanas plāni skaŗ katru ģimeni Sav. Valstīs, kamēr demokrati apgalvo, ka republikāņu nodokļu likums aizstāv vienīgi bagātnieku intereses. Lauksaimniecības polītika ilgu laiku bija viens no republikāņu sāpīgākajiem jautājumiem. Tagad, vēlēšanu kampaņas laikā republikāņu runātāji cenšas ieskaidrot, ka jauna un elastīga cenu atbalstīšanas sistēma nostabilizēs lauksaimnieku ienākumus. Demokrati uzsveŗ, ka šāda politika lauksaimnieku ienākumus samazinās vēl vairāk. Pieskaŗoties partiju polītikai, republikāņi pārmet demokratiem sociālismu un valdības monopolu, kamēr demokrati pārmet republikāņiem valsts mantas izšķiešanu, sniedzot palīdzību visai pasaulei.

Apskatot 1954. gada Sav. Valstu Kongresa vēlēšanas, nevar apstāties tikai pie notikumiem tiešā tagādnē. Visa Sav. Valstu nākotnes polītika atkarājas no šo vēlēšanu rezultātiem. Republikāņiem uzvarot, prezidents Eizenhauers kļūs vēl populāraks, būs ieguvis neiedomājamu personīgu triumfu savā samērā īsā, bet ļoti spožā polītiskā karjērā un, droši vien, kandidēs Sav. Valstu prezidenta amatam arī 1956. gada vēlēšanās. Ja prezidents Eizenhauers 1956. gadā vairs nedomā kandidēt, tad par drošāko republikāņu kandidātu jāieskata viceprezidents Niksons, kas tieši tagad, Kongresa vēlēšanu kampaņas laikā, pierādīja savas lielās runātāja un polītiķa spējas. Republikāņu uzvara nozīmētu smagu sakāvi demokratu prezidenta kandidātam Stīvensonam. Amerikāņu polītiķi ir pārliecināti, ka, republikāņiem paturot pārsvaru Kongresā, 1956. gada vēlēšanās Stīvensons prezidenta amatam vairs nekandidētu.

Demokratiem uzvarot, republikāņu reputācija un līdz ar to arī prezidenta Eizenhauera reputācija būtu smagi cietusi. Sāktos nepatīkamas šķelšanās republikāņu partijas rindās, tā sauktā „vecā gvarde" un Makkartija atbalstītāji vainotu Eizenhauera vidus ceļa polītiku. Amerikāņu polītiskā domāšana tiek virzīta sliedēs, kas liek noprast, ka, demokratiem uzvarot Kongresa vēlēšanās, prezidents Eizenhauers nekādā gadījumā nekandidēs 1956. gada prezidenta vēlēšanās. Tas, protams, atjaunotu demokratu cerības republikāņu valdīšanas izbeigšanai un prezidenta amata kandidāts Stīvensons ar vēl lielāku enerģiju mestos demokratu partijas vadīšanas darbā.

IR JĀTIC LATVIJAI UN JĀSTRĀDĀ

Jau desmit gadus mēs lokāmies pasaules vējos. Vienīgi sirds sakņojas Latvijas zemē, ja tā nav ticēt pagurusi. Tas nedrīkstētu notikt, jo bez šīs ticības mums neatrast dvēseles miera. Bez tās mūsu laicīgās mantas bagātībai nebūs pilnības. Mūsu tautā tam ir daudz piemēru. **Aiz Dieva, Latvijai ir jābūt mūsu otrai ticībai, kam mums jātic un jāstrādā.**

Būtībā taču latviešu lieta ir visas brīvās Pasaules problēma: būt vai nebūt. Priekšā stāv cīņa uz dzīvību un nāvi, kur nelīdzēs strausu vientiesībā slēptās galvas. Ir pierādījies, ka, vienalga, kādos cīņu laukos, uzvaru gūst tikai tas, kas tic un strādā uzvarai. Patiesība uzvar vienmēr. Brīvās pasaules un Latvijas dēļ mums ir jātic un jāstrādā. Tas ir vienīgais ceļš. Ar savu pagātnes cīņu mēs esam nokļuvuši pasaules degpunktā. No mūsu nelaimes brīvā pasaule mācījās un mācās vēl šodien. Ticēsim un strādāsim savas zemes un savai brīvībai tā, lai arī no šīs ticības radītā darba brīvā pasaule mācītos. Mēs, kas brīvībai tik daudz upuŗu panesuši, to varam labāk kā neviens. **Mums tikai jāatjauno pagurusī ticība — tā radīs arī vienību, jo tikai ar to iet ceļš uz brīvību.**

Ar retiem izņēmumiem, Amerikas kontinentā latvieši ir tikuši pāri eksistences grūtībām. Mēs sākam pirkt mājas, auto un visu, ko mūsu acs iekāro — mūsu ērtībai. Kas no tā tiek Latvijai? Druskas, kas dažreiz nobirst no mūsu tomēr bagātās ikdienas galda. Un pat to mums kādreiz liekas žēl!

Tuvojoties trim svētkiem, kuri visciešāk mūs vieno: **Lāčplēšu dienai, 18. novembrim un Ziemassvētkiem** — Latvijas Ziemassvētkiem, ne svešu zemju tirgos izkliegtiem — padomāsim, ko mēs varētu darīt Latvijas dēļ. Atcerēsimies tos Latvijas dēlus, mātes, tēvus un bāreņus, kas Latvijai devuši vairāk kā ikkurš no mums — **tā kļūdami paši par daļu no Latvijas.** Viņi atdeva visu, kas tiem bija: dzīvības, locekļus, veselību, apgādniekus, savus labāko gadu spēkus un zināšanas. Viņi šodien vairs nevar strādāt ne sev, ne Latvijai. Viņi var tikai ticēt un klusi cerēt. Mūsu vara ir šo ticību uzturēt — **kaut vai ar vienu dolaru.**

A. Puķīte, DV priekšnieks ASV

NĒRU DZIEDINA PASAULI

Jaundelhi. Pēc Indijas ministru prezidenta Nēru atgriešanās no komūnistu Ķīnas Rietumu polītiķi un diplomāti nodarbojas ar dažādiem minējumiem par nesenā brauciena iemesliem. Pēdējās ziņas no Indijas galvaspilsētas liek noprast ka Nēru, viesodamies Pekingā, būtu mēģinājis panākt saspīlējuma mazināšanu Austrumu un Rietumu starpā, jo sevišķi jautājumos, kas skaŗ dažādus vārīgus punktus Āzijā. Polītiskie optimisti, kādu vienmēr ir bijis vairāk kā vajadzīgs, Nēru braucienu atzīst par izdevušos un ir pārliecināti, ka komūnistu Ķīnas valdība paklausīs viņa mērenības polītikai attieksmē pret Rietumiem .Nēru esot mēģinājis panākt arī attieksmju uzlabošanos tieši komūnistu Ķīnas un Sav. Valstu starpā. Savu uzsvērto neitrālismu Indijas ministru prezidents esot pierādījis, atteikdamies darboties līdz komūnistu proponētā Āzijas aizsardzības organizācijā, kas būtu tieši domāta kā pretdarbība Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā. Tā Nēru ir atteicies piedalīties kā vienā, tā otrā Āzijas aizsardzības organizācijā.

TAUTIEŠI, neatlieciet balss nodošanu LNAK padomes vēlēšanām uz pēdējām dienām. Iemetiet šodien jūsu vēlēšanu aploksni pasta kastītē

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

AKTĪVITĀTI!

Prof. A. Dreimanis

No 30. oktobra līdz 8. novembrim Kanadas latvieši pārvēl savas centrālās organizācijas, LNAK, padomi nākošiem divi gadiem. 49 kandidāti ir vēlēšanu sarakstā, un 26 no tiem ir tādi, kas nav pašreizējā padomes sastāvā. Tātad ikvienam balstiesīgam Kanadas latvietim ir iespēja izraudzīt ne vien tādus pārstāvjus, kas atbilst viņa uzskatiem, bet pat izvēlēties gandrīz pilnīgi jaunu padomes sastāvu, ja viņš ir neapmierināts ar līdzšinējo.

Zinu, kā ir simtiem tautiešu, kas teiks: „Lai jau balso tie, kam interesē tas sabiedriskais darbs! Nedz man ir laika, nedz intereses, un nepazīstu arī vairumu kandidātu!" Pēdējam iebildumam var atbildēt vienkārši: atstājiet tikai tos, kurus zināt! Pārējie, domāju, nejaunosies, ka viņus kāds svītros nepazīšanas dēļ.

Kas attiecas uz otro iebildumu, tad to varētu izteikt arī strupāk: „Kas man daļas!" — Tomēr latvietis, ja viņš vēl tāds ir savā sirdī, nevarēs ar skaidru sirdsapziņu teikt, ka viņam nav nekādas daļas par to, kāda ir mūsu pašu centrālā organizācija. — Neatkarīgi no tā, kāds būs ievēlēts LNAK padomes sastāvs, kā tā darbosies un kādi būs tās turpmākie statūti — mums visiem jāapzinās, ka Kanadas valsts iestādes un arī citi valstsvīri vērtē mūsu spēku pēc tā, cik un kā latvieši darbojas savā centrālā organizācijā. Vienalga, kā mēs paši vērtējam LNAK, Kanadas valsts iestāžu acīs tā ir latviešu centrālā organizācija, tā ir mūsu, latviešu, grupas kopības un vienprātības (vai arī nevienprātības un vienaldzības) demonstrējums. Jo lielāks ir tās padomes vēlētāju skaits, jo lielāks svars būs latviešu grupai Kanadā. Ar izkaisītiem vieniniekiem neviens nerēķināsies, bet ar lielu pulku gan. To zina arī Latvijas un latviešu nelabvēļi un ienaidnieki, kas labprāt redzētu mūs sašķeltus un katru atsevišķu latvieti ierāvušos savā vientulībā. Nedarīsim viņiem to prieku, bet parādīsim savu spēku, savu skaitu! Vācijas latvieši to parādīja pirms viena mēneša — Latviešu centrālās padomes vēlēšanās piedaloties pāri par 4000 tautiešu, tas ir ap 85 proc. no visiem balstiesīgiem. Nepaliksim mēs kaunā šeit, Kanadā! Piedalīsimies visi arī Kanadas latviešu centrālās organizācijas, Latviešu Nacionālās apvienības Kanadā padomes vēlēšanās!

DAUGAVAS VANAGI

DV VALKAS NODAĻAS SEPTIŅI GADI

Nodaļā vēl ir 58 biedri

Lai gan Beļģijā aiz dzeloņstiepļēm dibinātās Daugavas Vanagu organizācijas biedri un pagaidu valdes locekļi bija no gūsta atbrīvoti un atradās Vācijas nometnēs, tomēr īpatās okupācijas varu un UNRRA's nostājas dēļ organizācijas atklātu darbību varēja uzsākt tikai 1947. gada beigās. Angļu joslā pirmo nodaļu nodibināja majors V. Hāzners Klaustāles - Cellerfeldas invalidu namā 1947. g. 13. decembrī. Kā pirmo amerikāņu joslā — Virceburgā, 1947. g. 26 oktobrī — nodibina majors Ed. Stīpnieks, bet kā otrā DV nodaļa savu darbību tā pašā 30. oktobrī sāk VALKAS nodaļa Nirnbergas — „Valkas" nometnē.

Nodaļas dibināšanā piedalījās 50 bijušie cīnītāji, ievēlot pagaidu valdi šādā sastāvā: V. Reimanis, N. Lečmanis, V. Laugals, A. Lidacis un J. Bērziņš, kas 9. novembra sēdē par pirmo nodaļas valdes pr-di izraugā vltn. V. Reimani. Jau pašā sākumā valde atzīsta ļoti rosīgu darbību, kas izpaužas, apzinot invalidus, biedrus un pusbāriņus, vācot ziedojumus, rīkojot referātu vakarus, piedaloties lielās „Valkas" nometnes sabiedriskā dzīvē. Tā arī enerģiski iestājas pret invalidu un karavīru diskriminēšanu („leģionāri mūsu nelaime un lāsts"), ko atļāvušās dažas nometnes oficiālās amatpersonas. Visumā nometnes tautieši organizācijas mērķus izprot un ir ļoti atsaucīgi arī palīdzības plāksnē — īsā laikā (apmēram 6 nedēļās) tie dod invalidu un bāriņu aprūpei lielākus vairumus drānu, apavu, grāmatas, kā arī 15.499.00 R-markas. Jāpiezīmē, ka pretēji angļu joslā praksei, kur no gūsta atbrīvotos karavīrus uzņēma nometnēs un deva to pašu aprūpi, ko pārējiem DP, amerikāņi karavīrus neuzņēma un tiem bija jāpārtiek no ļoti pilnām vācu pārtikas kartītēm. Tādēļ arī tanī laikā valde sevišķu uzsvaru lika līdzekļu vākšanas akcijai, kas tik smagajās dienās, radās tradicionālā draudzība starp DV un mūsu sardžu un darba rotām pie amerikāņu armijas, kas arī vēl šodien ir jo cieša: jaundibinātā „Viestura" rota Nirnbergā (komandieris E. Caune) bija pirmā, kas sniedza nodaļai resp. invalidiem lielu materiālu atbalstu.

Nodaļas darbība strauji izvēršas plašumā: līdzekļu iegūšanai atvēra klubu, grāmatnīcu un izdevniecību. Pēdējā, starp citu, izdeva Z. Mauriņas grāmatas „Spīts" un „Sirds mozaīka". — Kad sākās emigrācija, nodaļas biedru skaits sasniedz gandrīz 150. Līdz 1948. gadam nodaļas biedri ar, līdz izņēmumiem, tikai bij. karavīri. Sākoties tālākai emigrācijai, biedru skaits saplok, bet 1949. gada septembra mēnesī, kad likvidē „Valkas" nometni, nodaļas biedru lielākā daļa top pārcelta uz Ulmu. Pēdējie Ulmā turpina darbību un nolemj paturēt nodaļas nosaukumā Valkas vārdu. Ulmā ierodas lielāks skaits Daugavas Vanagu no likvidētās Eslingenas nometnes, tā kā drīz nodaļā ir atkal ap 100 biedru. 1950. gadā, pēc IRO likvidēšanās — latviešu iesaistīšanas vācu nometnēs ceļu uz Daugavas Vanagiem atrod tautieši, kas līdz šim stāvējuši malā.

Šobrīd, kad tautieši Ulmā izmētāti divās barakū nometnēs un daļa dzīvo privāti, nodaļā vēl ir 58 biedri. No dibinātājiem tikai 2 — V. Knūts un E. Lēmanis. Nodaļa turpina darboties sabiedriskajā dzīvē, turpina darboties arī grāmatu. Tagadējā valde (skat. uzņēmumu) par svarīgāko uzdevumu pašreiz uzskata gara saglabāšanu un aprūpes jautājumu. Līdzekļu trūkuma dēļ nodaļa savus pastāvēšanas svētkus neatzīmēs, bet tā būs pateicīga bijušiem biedriem aizjūrā, ja tie savu pirmo nodaļu atcerēsies ar kādu ziedojumu naudā vai sarīkot eglītes vakaru nodaļas invalidiem un bāriņiem. Tos ar pateicību saņems nodaļas Invalidu referents V. Knūts ((14a) Post LEHR ueb. Ulm/Do., Oberer Eselsberg).

Juris Čaukšturis

Atcerēsimies trūkumcietējus Ziemassvētkos!

ZIEMASSVĒTKU ĀRTAVAS

var iemaksāt Latvijas Amerikā kantorī vai piesūtīt pa pastu 123 Huron St., Toronto, Ont., ar atzīmi — Ziemassvētku ārtava

TURPINĀS BĒRZAINES IZVEIDOŠANU

Noteikumi par pabalstu un aizdevumu piešķiršanu invalidiem — ģimenes mājiņu cēlējiem

16. un 17. oktobrī Herfordā latviešu 323. transporta vienības mītnē notika pirmā pārvēlētās DV Rietumvācijas valdes sēde, kurā piedalījās visi valdes locekļi, kā arī revīzijas komisijas pr-dis Ž. Jansons un sekretārs J. Priedīte. Sēdes darba kārtības galvenā daļa bija veltīta noteikumu izstrādāšanai par pabalstu un aizdevumu piešķiršanu invalidiem — ģimenes mājiņu cēlējiem, kā arī jautājumiem par Bērzaines saimniecības ēkas pārbūvi un mītnes izveidošanu par atpūtas namu.

Pieņemtie noteikumi paredz, ka pabalsti un aizdevumi izsniedzami kara invalidiem, kuru invaliditāte nav mazāka par 50%, pie tam smagākajiem dodama priekšroka. Vienai ģimenes mājiņai var piešķirt ne vairāk par DM 5000. No šīs summas atsevišķos gadījumos vienu daļu (nepārsniedzot 2000 DM) var piešķirt kā pabalstu. Dzīvokļa iegādei piešķiramās summas lielums nedrīkst pārsniegt 3.000 DM, pie kam pabalsta daļa šajos gadījumos paredzēta līdz 1000 DM. Pabalstu piešķiršanā valde dos priekšroku tiem invalidiem, kas ģimenes mājiņā vai dzīvoklī apņemas uzņemt arī kādu citu latviešu kara invalidu, kā arī viņiem tiem, kam ģimenes ar 2 vai vairāk bērniem. Aizdevuma atmaksa kārtojama ar regulārām mēnešmaksām un tie nodrošināmi pret obligāciju. Gadījumā, ja neparedzētu apstākļu dēļ īpašums 5 gadu laikā pēc pabalsta saņemšanas tiek pārdots, jāatmaksā ne vien aizdevuma, bet arī pabalsta veidā izsniegtie līdzekļi. Lūgumi, kuros minēta lūdzēja invaliditātes pakāpe, ģimenes sastāvs, materiālie apstākļi, kā arī sīka informācija par plāniem un līdzšinējo veikumu ģimenes mājiņu celšanā, jāiesniedz ar vietējo nodaļu starpniecību DV Rietumvācijas valdei līdz š. g. 1. decembrim. Noteikumu pilns teksts, kas nosūtīts arī DV ASV, Kanadas, Austrālijas, Zviedrijas un Anglijas zemju valžu akceptam, Rietumvācijā paziņots visām nodaļu valdēm. Lūgumus izlems nākamā DV Rietumvācijas valdes sēdē, kas, cik paredzams, notiks Bilefeldē decembra sākumā.

Jautājumu izkārtošanu attiecībā uz Bērzaines saimniecības ēkas pārbūvi atpūtas mītnes vajadzībām uzņēmās valdes pr-ža v. kapt. J. Zēgners. Tā kā vairāki Memingenas neredzīgo kopas dalībnieki iesnieguši lūgumus pēc pabalstiem ģimenes mājiņu būvei, valde nolēma apturēt pilnsapulces lēmuma īstenošanu par DM 10.000 piešķiršanu DV Memingenas nodaļai neredzīgo darbnīcu telpu ierīkošanai.

Izsekojot Bērzaines apsaimniekošanas rezultātiem, valde atzina, ka turpmāk novēršamas līdzšinējās piemaksas apm. 300 DM mēnesī. Tādēļ tās dārz- un lauksaimniecībai izmantojamā zeme, kā arī daļa augļu dārza izrentējamā. Rentnieka rīcībā valde nodos arī saimniecības dzīvo un nedzīvo inventāru.

Kasieris A. Mežals ziņoja, ka invalidu nama fonda līdzekļi, kas līdz šim atradās t. s. „Šperkontā," tagad atbrīvoti. Ar „Šperkonta" operāciju DV Rietumvācijas valdei izdevies palielināt invalidu nama fondā līdzekļus par apm. 112.000 DM. — Valde piešķīra pabalstos un aizdevumos DM 750 un nolēma izteikt pateicību latviešu grāmatu apgādiem Latvju grāmata, Imanta un Ziemeļblāzma, kā arī I. Munksgaarda kundzei Kopenhāgenā par grāmatu ziedojumiem aprūpējamiem Vācijā.

Valde konstatēja, ka pēdējā laikā DV biedru aprindās notikuši vairāki morālas dabas pārkāpumi un uzdeva nodaļām stingri raudzīties, lai šādus gadījumus novērstu, vajadzības gadījumos lietojot visstingrākos līdzekļus, vainīgo izslēgšanu no organizācijas ieskaitot. Valde nolēma publicēt presē invalida Kārļa Ašmaņa vēstuli, ko pēdējais rakstījis savam brālim Austrālijā, apzinīgi melodams un sniegdams nepatiesas ziņas par aprūpes līdzekļu sadales kārtību Vācijā.

No ASV Augustdorfā saņemtās L. Liberta, J. Gaiļa un E. Kalmes gleznas atļāva izlietot valsts svētku sarīkojumam paredzētajā izstādē Kaizerslauternā, pēc kam tās nosūtīs uz Bērzaini. Invalidu mītnes vajadzībām nolēma iegādāties televīzijas aparātu.

Valde vienojās, ka turpmāk DV informācijas nozari vadīs K. Augstkalns, sporta nozari — J. Cīrulis, bet jaunatnes un kultūras nozari — V. Hazners.

Māsas Irēnes Dankeres panākumi Austrālijā

„The good Neighbour", izdevums, kas veltīts jaunajiem iecelotājiem Austrālijā un iznāk Kanberā, 6. numurā pastāsta par latvietes Irēnes Dankeres panākumiem vainagoto ceļu, ievietojot arī uzņēmumu. Raksta ievadā pastāstīts, ka divos Austrālijas apgabalos jaunaustrālietes ieguvušas augstas godalgas par māsu skolas beigšanu, un Irēne Dankere atzīta par labāko praktisko māsu no 16 kursu beigušajām. Jaunaustrālietes saņēmušas diplomus no Ziemeļu apgabala māsu skolas Bendigā, un poļu izcelsmes māsa Ieva Fromm bez tam godalgu no Royal Adelaid slimnīcas par izcilām personiskām īpašībām. Abas 21 gadu vecās jaunavas bijušas pirmās jaunaustrālietes, kas saņēmušas godalgas un beigušas skolu ar tik izcilām sekmēm.

Tālāk atzīmēts, ka Irēne Dankere dzimusi Latvijā un ieradusies Austrālijā priekš 4 gadiem no pārvietoto personu nometnes Vācijā. Pēc ierašanās Austrālijā viņa nepārvaldījusi angļu valodu, bet tagad to runājot tekoši. Māsa Dankere vēlējusies kļūt par farmaceiti, tāpat kā viņas māte, bet tagad viņa esot laimīga māsas darbā. Viņas godalga ir „Morris Jacobs Memorial", un tās pasniegšana bijusi viena no izcilākām ceremonijām šinī gadā. Māsu direktrise G. Williams no Bendigo slimnīcas pasvītroja māsas Danekres izcilās spējas, kas nodrošinot nākotni viņas profesijā. I. Dankeres pārraudzībā nodota operāciju zāle. Tas esot pirmais gadījums, kad jaunākai māsai izrādīta tik liela uzticība.

V. Zirnītis

Zāģē zaru, uz kura pats sēž

NEAPZINĪGI ĻAUDIS JAUC APRŪPES DARBU

LA redakcija saņēmusi no DV CV Vācijā informāciju, ka veļ smagu akmeni ceļā iesāktajam aprūpes darbam. Izrādās, kā jau vairākkārtīgi konstatēts, ka atsevišķi cilvēki Vācijā apzinīgi sagrozot patiesos apstākļus, mēģina „organizēt" sev aprūpi, radot ziedotājos neuzticību pret aprūpes organizācijām.

Tā DV apatpersonu rokās nokļuvusi kāda Memingenā dzīvojošā invalida Kārļa Ašmaņa uz Austrāliju rakstītā vēstule, kurā viņš, starp citu, raksta:

„Ne no vienas organizācijas palīdzību nesaņemu, ne no baznīcas, nedz arī no „Daugavas Vanagiem". Šeit mūsu nometnē veseli, darba spējīgi DV biedri saņem regulārus mēneša pabalstus, bet tikai ne es ar saviem maziem bērniem. Bieži lasu laikrakstos, ka Austrālijā invalidiem saziedots tik un tik. Bet nekad neesmu neko saņēmis, un viss tas aiziet — „izredzētiem". Tādēļ, mīļo brālīt, ja Tev kādreiz kaut kur prasa, lai Tu ziedo Vācijā palikušiem un vispār trūkumcietējiem, lūdzu, neziedo ne pensa, jo tie, kuriem palīdzība vajadzīga, to nekad nesaņem, bet visa saziedotā nauda aiziet „Daugavas Vanagu" partijas biedriem, un tie ir tik bagāti, ka par to naudu pērk cūkādas cimdus. To pašu dara arī ev. - lut. draudzes valde. Drēbes, kas tiek sūtītas mums visiem, tiek pa klusam sadalītas personiskiem draugiem, bet kad kāds pret to ceļ iebildumus, tad to vienkārši nolamā par komūnistu."

Palūkojoties Ašmaņa aprūpējamā kartītē, redzam, ka viņš līdz šai dienai pabalstos no DV org. saņēmis naudā DM 306.00, pie kam pabalsti piešķirti kāzu, kristību, sievas slimības un svētku gadījumos. Katrs viņa līdz mums nonākušais lūgums līdz šim ticis ievērots. Ir zināms, ka arī pašpalīdzības fonds viņu atbalstījis. Te jāpiezīmē, ka minētie pabalsti nekādā ziņā nav visi, ko K. Ašmanis saņēmis. Pēc DV Memingenas nodaļas informācijas viņa 1953. gada Ziemassvētku velte sasniegusi vairāk simtu dolaru, kas sūtīti pateicoties viņa vārda publikācijai kādā laikrakstā.

Tā lieku reizi aprūpējamais zāģējis to zaru, uz kura viņš pats sēž.

Simpsons atvērs nodaļu Hamiltonā

Hamiltonā pēdējos divus mēnešus ļoti lielā steigā un ar aptuveni 500 strādnieku piedalīšanos, neskaitāmiem „bagariem", „planieriem un zemes līdzinājamām mašīnām, veic lielā ceļamā Simpsona preču un modes nama būves darbus. Šis nams atradīsies jaunprojektētā tirdzniecības centra vidū, kas tiek veidots uz bijušā Hamiltonas žokeja kluba laukuma. Simpsona jaunceltnes būvdarbi pavirzījušies tik tālu, ka jau 17. novembrī paredzēta šī preču nama atklāšana.

Īpatnējākais ir tas, ka šis preču nams nebūs ielas malā vai kādā stūrī, bet liela laukuma vidū, kas sasniedzams vai nu pa Barton vai Kenilvorth ielām. Tas nozīmē, ka apkārt visam lielajam preču namam ir neierobežotas mašīnu parkošanas iespējas. Visā tirdzniecības centrā paredzētas kādas 5000 mašīnu parkošanas vietas, bet aptuveni rēķinot, liekas, ka pie Simpsona preču nama būs vietas vismaz 2000 mašīnām. Jaunais Simpsona preču nams atrodas Hamiltonas austrumu daļā. Līdz ar šī nama atvēršanu ļoti daudzi auto īpašnieki savus iepirkumus izdarīs tieši tur, jo nevar pienākt tāds stāvoklis, kad nebūtu kur novietot auto, turpretim pilsētas centrā sestdienās nemaz nav ko domāt par mašīnas noparkošanu.

Jaunajā preču namā nodarbinās ap 1000 darbinieku, kas jau pa lielākai daļai ir pieņemti, un daļa atrodas vai nu kursos, vai strādā pie sagatavošanas darbiem. Darbinieku vidū ir arī laba tiesa latviešu.

J. G.

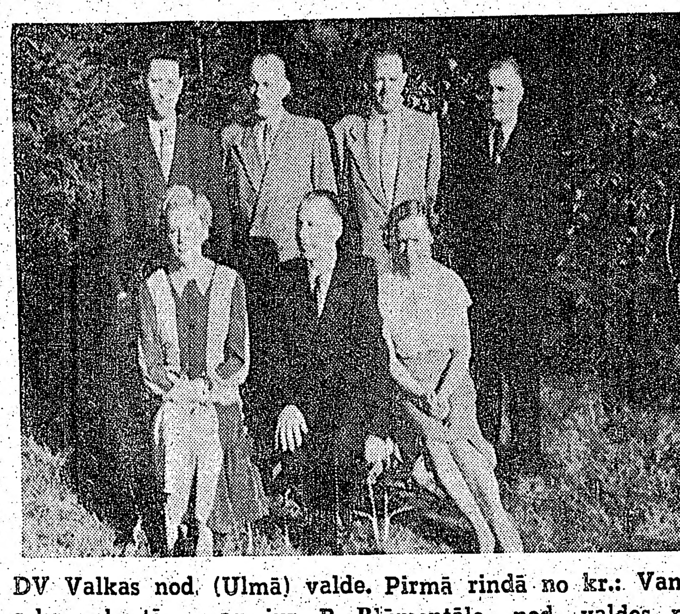

DV Valkas nod. (Ulmā) valde. Pirmā rindā no kr.: Vanadžu sekc. sekretāre mag. iur. B. Blūmentāle, nod. valdes pr-dis Dr. H. Skudiņš, Vanadžu pr-ce I. Knūte. Otrā rindā (no kr.): mantz. A. Čēzis, kasieris V. Knūts, sekretārs V. Pomelnieks un pr-ža vient. Ed. Šveicers

KANADĀ

TORONTO

18. novembra svinīgais akts ar koncertu notiks sestdien, 20. novembrī, plkst. 8 vakarā Centrālā technikuma auditorijā, 275 Lippincott ielā.

Aktu atklās un svētku runu teiks LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne, pēc kam sekos kaimiņu tautu pārstāvju un citi apsveikumi.

Koncerta programmā paredzēts: komp. T. Ķeniņa ērģeļu solo, Izoldes Pulciņas - Baumanes (soprāns) dziesmas, V. Pukata deklamācijas un Dainas koris, diriģentes Ērikas Freimanes vadībā.

Rīcības komiteja ir rūpējusies par plašāku jaunatnes iesaistīšanu svinībās, paredzot latviešu skolas jaunatnei īpaši rezervētas vietas. Organizāciju un draudžu vadītāji, sabiedriskie darbinieki un ikviens tautietis aicināts atbalstīt šo svētku skaistāku izveidošanu. Par kārtību aktā rūpēsies skauti un gaidas.

P. B.

Baltijas tautu federācijas sieviešu padome rīko 28. novembrī pl. 5,30 Sv. Andreja baznīcas telpās sadraudzības tējas vakaru ar referātu un priekšnesumiem. A. Gailīte referēs par Latviešu sievietes gara dzīvi, paredzēti arī mūzikāli priekšnesumi un visu triju baltiešu tautu literatūras paraugu lasījumi.

Pagājušā vasarā Saulainē sauças E. Groskaufmaņa uzņemtā krāsu filma, ko pirmoreiz demonstrēs Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotā draudzes vakarā, kas notiks Sv. Trīsvienības baznīcā svētdien, 7. novembrī, plkst. 5,30 p. p.. Paredzēta koncertprogramma un kafijas galds. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $0.50. Atlikums par labu Saulaines izbūvei. Visus, kas priecājas par Saulaines krāšņumu, sarīkojumu apmeklēt laipni lūdz Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja.

TLB sestdienas skolā, sakarā ar lielo skolēnu pieplūdumu šai mācības gadā un darbu paplašināšanos, skolas pārzines palīdzes pienākumus uzņēmusies skolotāja A. Mārtinsone. Skolas pārzine visu skolas pastāvēšanas laiku, kā zināms, ir M. Matisa.

Pagājušās nedēļas nogalē torontiešus apciemoja Hamiltonas DV teātra ansamblis, rež. Lapsas vadībā uzvedot komēdiju „Glezhotājs Otiņš". Šo lugu izrādījuši ļoti daudzi trimdas teātru ansambļi, un hamiltoniešu sniegumu varētu atzīmēt kā vienu no veiksmīgākajiem. Ar lielu pašaizliedzību lugas iestudēšanā piedalījās no vienas ģimenes pat 3 locekļi — Vilki, atkal reiz apliecinot, ka latvieši ir un paliek „teātru spēlētāja tauta" — varbūt vēl vairāk kā dziedātāju...

Vidēji apmeklēto izrādi skatītāji uzņēma ar atsaucību, pēc izrādes DV teātris Kanadā bija rīkojis viesiem vakariņas.

HAMILTONA

Sestdien, 23. oktobrī Franču kluba telpās notika Kristus ev.-lut. latviešu draudzes Dāmu komitejas rīkotais pirmais bazārs. Draudzes dāmas loterijai bija savākušas ļoti daudz vērtīgu priekšmetu: kā rokdarbus, traukus, u. c. kopskaitā 118 vinnestus. Bez šaubām, pa starpām bija arī mazāk vērtīgas mantas, bet visu ziedoto priekšmetu kopvērtība tālu pārsniedza par pārdotām biļetēm ieņemto summu. Aptuveni rēķinot, vinnesti bija par apm. $500. Tā kā 2 ned. pirms bazāra pienāca bēdu vēsts, ka Juris Dzeguze un Alma Skudra duetus nevarēs dziedāt, tad neatlika nekas cits, kā robu programmā aizstāt ar ko citu. Te laipnā kārtā māc. A. Voitkus apņēmās uzrakstīt bazāra vakaram piemērotu komēdiju vienā cēlienā. Tā kā laika bija pavisam maz, tad arī pats mācītājs ar visu savu ģimeni bija aktieru vidū. Ar E. Jurševska laipnu palīdzību un gādību desmit dienu laikā luga bija iestudēta. Bazāra dalībniekiem luga ļoti patika, jo tur bija iztirzātas mūsdienas bēdas un prieki, sākot ar latviešu namsaimnieku izrīcībām un beidzot ar līgavu izrakstīšanu no Anglijas. Lugai skatītāji sekoja ar lielu interesi un neskopojās ar aplausiem. Lugas prologu nolasīja Ernests Jurševskis. Bazāra vakaru ar solo dziesmām kuplināja Alma Skudra-Kārkliņa, pavadīja Anna Medne-Silkovska.

Pa bazāra norises laiku spēlēja deju orķestris. Vecākie ļaudis pakavējās pie tases tējas vai kafijas, bet jaunākie atļāvās deju priekam.

Dāmu komiteja nebija paredzējusi tik kuplu apmeklētāju skaitu, tuvu pie 200, kamdēļ sarīkojums iznāca mazliet tā kā saspiests un neērts, bet tas lai ir par zīmi, ka nākošie līdzīga veida sarīkojumi rīkojami lielākās un piemērotākās telpās.

Kad pulkstenis rādīja desmito stundu, un gandrīz visas lozes bija pārdotas, sākās griezties laimes rats.

Neizņemtie laimesti saņemami pie draudzes mācītāja A. Voitkusa, 87 Jakson St. W., JA 8-2259, bet visi tiek lūgti iepriekš sazināties pa telefonu.

Līdz 15. novembrim neizņemtās mantas tiks uzskatītas kā ziedotas draudzei. Bazārs devis labu atlikumu — $461.24 par ko visiem, kas pielikuši savu roku, sirsnīgs paldies.

J. G.

MONTREĀLĀ

DV Montreālas nodaļas gada svētku sarīkojums ar Mārtiņa vakaru un deju notiks sestdien, 6. novembrī, plkst. 7.30 vakarā, 694 Catheart St., CNR kluba telpās.

Valstssvētku atceres sarīkojums notiks svētdien, 21. novembrī, plkst. 5 pp. 220 Pine Ave, W. (Highschool telpās).

Svētku svinības ievadīs konsula V. Tomsona uzruna. Svētku runu teiks inž. R. Putnaērglis.

Koncerta daļā piedalīsies brīvmāksliniece Līna Karlsone un igauņu pianiste Dagmāra Kokkere. Sekos skolas audzēkņu koŗa dziesmas un deklamācijas. Valsts svētku svinību noorganizēšanu kārto DV nodaļa ar MLPB; sadarbībā ar visām latviešu organizācijām Montreālā.

O. K.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

5. nov. Columbus zālē Mārtiņu vakars TLB un TLSK.
7. nov. pl. 6 Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars sv. Andreja baznīcas telpās.
12. novembrī Vanadžu kopas Pārsteigumu vakars.
13. nov. Andreja baznīcas zālē Latvju lirikas vakars Lilijas Štengeles priekšnesumā. Rīko TLB dāmu komiteja.
20. nov. Toronto Central Technical School telpās 18. novembra atceres sarīkojums.
27. nov. Itona auditorijā Ņujorkas Teātra viesizrādē M. Zīverta Čūska.
4. dec. Dainas koŗa 5. gada svētku koncerts, 209 Jameson Ave., Parkdale Collegiate.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
5210 VICTORIA AVE, APT. 10
Tel. AT 7798
MONTREĀLA, P. Q.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KAS LABĀK?

LA 85. n-rā jūsu korespondents Cap-Cap raksta, ka latvietes varot pazīt no tam, ka tās staigājot nekoptiem matiem. Nu, tad gan varu teikt tikai vienu — amerikānietes nešaubīgi var atšķirt no citu tautību sievietēm ar to, ka tās staigā ar sprungulos ievīkstītiem matiem pat pa ielu līdz pusdienas laikam.

Emilija C., Toronto

KĀDĒĻ UZTRAUKUMS?

Latvijas Amerikā 78. n-rā abonente K. D. Kanadā sūdzas, ka kādas latviešu draudzes Dāmu komitejas priekšniece, aizliegusi kādai draudzes loceklei nolikt ziedus uz altāra, kaut gan mācītājs to atļāvis, un arī Latvijā bijis līdzīgs paradums. No savas puses gan varu teikt, ka tāda paraduma, kad ikviens varētu pēc savas patikas rotāt altāri ar ziediem, draudžu dzīvē Latvijā neatceros. Altāŗu rotāšanu katru reizi pārzināja kāda noteikta persona, kas bija arī atbildīga par to, ar ko un kā greznoja dievnamu. Domāju, ka arī minētajā gadījumā šis pienākums bijis uzticēts Dāmu komitejai — kādēļ tāds uztraukums?

Draudzes dalībnieks J. B., Hamiltonā.

PAPĪRU PLŪDI VAI NOLAIDĪBA?

Šodien tieši pirmajā LNAK vēlēšanu dienā man pastnieks pasniedza 7 garas aploksnes, vienu arī man. To nekavējoties atvēru un konstatēju, ka piesūtīti LNAK vēlēšanu materiāli. Gan par izbrīnu 3 reiz vairāk kā vienai personai vajadzīgs. Bez manis šeit dzīvo 3 latviešu ģimenes un viens vieninieks, kopskaitā 8 pieaugušie. Atskaitot mani, nevienam no pārējiem vēlēšanu materiāli nav piesūtīti.

Labu laiciņu gudroju, ko darīt ar tām 6 aploksnēm, kam nosūtītājs ir LNAK, bet neviens no saņēmējiem manā mājā nedzīvo. 2 nekad nav dzīvojuši, 4 aizgājuši jau 1952. gadā. Liekās vēstules ar atzīmi, ka minēto personu adreses nezinu, iemetu pasta kastītē. Esmu tai pārliecībā, ka LNAK vēlēšanu komisija tās noteikti saņems, bet tikpat labi esmu pārliecināts, ka tās personas, kam vēstules bija adresētas, paliks bez vēlēšanu materiāliem, jo — ja jau vēlēšanu komisijai nebija iespējams adreses uzzināt tepat pus gada laikā, tad jau 10 dienu laikā tas nemaz nebūs iespējams.

Ja jautājam kas būtu darāms, lai apvienības vēlēšanās tiktu piesaistītas pēc iespējas plašākas tautiešu masas, mana atbilde ir — iesaistīt apvienībā visas latviešu organizācijas, ko savukārt varētu uzskatīt līdzīgi pašvaldībām, kas kārtoja uz vietas „slavenās" Saeimas vēlēšanas. Tas arī gādātu par līdzekļu sagādi izdevumu segšanai, kā arī par aģitāciju. Tā nebūtu „varas vīriem trimdā" pašiem jākāpj uz aģitācijas tribīnēm.

Varu arī pateikt, kā tikt pie tautiešu adresēm. Nepietiek ar telefona grāmatu vien. Jāiet cits ceļš Toronto, te ir tāda liela grāmata, daudz lielāka par Mozus bībeli, kur ir vairāki tūkstoši lapaspušu, un arī vairāk tūkstoši latviešu vārdu ar visām adresēm un arī nodarbošanos. (Pēdējā atvieglo titulu gudrošanu). Šo grāmatu var īrēt kā uz īsāku, tā ilgāku laiku. Īre nav neko augsta, bet izdevums tiešām liels atvieglojums LNAK vēlētāju medībās. Grāmata saucas Toronto City Directories.

Tautietis Br. V., trimdā

PASKAIDROJUMS

Pateicoties redakcijas pretimnākšanai, esmu noskaidrojis, ka Latvijas Amerikā š. g. 22. septembrī ievietoto informāciju par jaunas, it kā manas draudzes dibināšanu Red Dīrā piesūtījusi kāda persona ar fiktīvu vārdu un adresi. Neviens no rakstā minētiem, izdomātiem draudzes darbiniekiem nav minētās korespondences autors. Ir jānožēlo, ka Albertas latvieši atkal lieku reizi krituši par upuri meliem, jo līdz šim nekādu draudzi Red Dīrā neesmu dibinājis un dievkalpojumus vadījis. Arī nekāds darbības plāns nav nolemts.

Elmārs Caune,
mācītājs Edmontonā, Kalgarijā,
Letbridžā.

Edmontonā, 1954. g. 23. okt.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DESMITAJĀ RUDENĪ

Ja kāds man būtu to teicis toreiz, kad, uz kaŗa sanitāru nestuvēm gulēdams, pēdējo reiz skatīju rudens saules apspīdētos, zaļgano viļņu arumus aiz Liepājas moļiem, tad es nemaz nebūtu pateicīgs saviem biedriem, kas manus kaulus izvilka — no lādiņa izgāztās Annenieku sila priedes sakārņu apakšas... Viņi bija spītējuši Dievam, kas vēl īstā brīdī bija žēlīgi jau piešķīris ir mieru, ir tumsu mūžīgam miegam un arī pulveŗa dūmos apsvilušu smilšu klēpi — piebirušu ciekuriem un ložu kapātām skujām.

Bet toreiz neviens nespēja pateikt, kādi būs un kur paies nākamie desmit gadi? Mēs bijām tik cerīgi un balamutīgi! — labums vienīgi, ka savas runas un prātojumus aizmirstām mazliet ātrāk kā dzimtenē iesildītos perēkļus. Un tomēr, par savu ticību, lai arī cik neapdomīgā jūsmā tā kādreiz būtu ietērpta, mums nav jākaunās: Tās pamatos ir mūsu vectēvu un vecmāmiņu atstātais morālā dzīves skatījuma, cilvēka mūža un labās pasaules kārtības mantojums. Par cik tas vēl ir dzīvs šodien, tā ir viena no lielākajām dvēseles vērtībām, kas mums vispār pieder!

Tikai — šī vērtība dilst kopā ar cilvēka mūžu. Nepalīdz ne siltie un raibie cimdi, ko esam pazemīgi dāvinājuši pasaules liktenu lielkungiem, ne norēķinu grāmatas par noslepkavotiem vai verdzībā sabradātām cilvēku dzīvēm... Vēl ir kas saka: mūsu izredzes un cerības ir labākas, kā — jebkad! Brīvā pasaule nu pazīst komūnisma īsto seju! Ko mēs domājam ar vārdiņu m ū s u —? Vai tas — kam ne saule, ne elpa vairs nav vajadzīga, vai arī tas, kam desmitgadīgais jūgs jau ir rētas izgrauzis līdz kauliem, vai arī varbūt tikai paši sevi un savus — svešās brīvības čaulā ieslēgtos — sapņus?

Palaikam pasaules lielkungi mums līdzjūtīgi pamāj ar galvu un saka: pacietieties, mēs ceram, ka reiz jūsu zemes būs brīvas. Viņi ir labi džentlmeņi, un tam, kas viņiem vēl var tieši acīs skatīties un tos uzrunāt, viņi pieklājīgi novēl visu labu. Bez tam, sliktie piemēri tiem liek bažīties arī par savu mūžu, jo dīvainā kārtā komūnisms par spīti savam bezjēdzīgumam un saimnieciskam vājumam 36 gados ir guvis tādus panākumus, kādus nespēj uzrādīt neviena no pasaulē izbijušām vai esošām varām.

Reiz daži tūkstoši pārgalvīgu un taisnībā aizsapņojušos uzdrošinājās pie Zilupes iedzīt brīvības un cilvēcības robežstabiņus, kādas mazas cilts tiesai — nu, citi daudz varenāki un skolotāki domā, būtu labi, ja robeža paliktu kaut kur pie ziemeļpola, Filipīnām, Singapuras un Elbas... Atsevišķu cilvēku rokās gan ir radušies mēchaniski rīki, ar kuŗiem viņi var atvērt un var arī iznīcināt elli zemes virsū. Tāpat atsevišķi cilvēki fizisko dzīvošanu ir padarījuši par saimniecisku skaitļu bezgalību, kuŗus viņi paši vairs nav spējīgi kontrolēt. Un šie atsevišķie cilvēki, vai nu viņi būtu brīvi ievēlēti valdīt pār citiem, vai arī ar zobenu un kapitālu sev piešķīruši tiesības — tomēr nekad nav izpratuši Dieva sakarību un Dieva ar dzīvību piešķirtās tiesības ikkuŗa cilvēka mūžam. Jaunais un negarīgais koeksistenciālisms stāv ārpus jebkuŗas ideoloģijas. Tas ir tikai divu — dažādas saimnieciski — politiskos eksistences nosacījumos iežņaugtu iekārtu kārtējais prostitūcijas mēģinājums. Šai gultai cisās ir bailes un apsegam — viltus.

Bet ko dara mācītie Dieva kalpi un sludinātāji? Tāpat kā arvien, ikvienu draudzes locekli viņi brīdina nepārkāpt laulību, nezagt un nokaut. Jā, viņi aizlūdz arī par tiem, kam bēdas un ciešanas — un lai varētu izvērst plašumā kalpošanu debesu valstībai, tie radījuši dažādu novirzienu kristīgās draudzes un baznīcas... Bet, vai debesu valstība nav saule un zeme? Un vai cilvēka mūžs un dzīvība nav vienīgās kāpnes pie Dieva? Vai pa tām kāds vairs šodien spēj iet bez šaubīšanās un ambīcijām?

Desmit gados mana ticība ir pagurusi un sirds rūgtuma saēsta. Iemīlētā gaisma un vienkāršais cilvēka dzīves skaistums, kurā mani ieveda vecaistēvs un tēvs, ir izdzisuši. Varbūt tie arī bija tikai kādas citas paaudzes sapņi un vairāk nekas. Tādi pašī kā tās pāris bildītes, kas nu pēc desmit gadiem atnākušas no manas dzimtās puses, un kur starp daudziem nepazīstamiem vēl var redzēt un tikko pazīt dažu vīru vai sievu sejas, ar kuŗiem reiz kopā izgājām dzīvē. Un kāda roka ar tām ir uzdrošinājusies uzrakstīt šīs rindas:

Starp to, kas ir un — bija,
Nu cirsta dziļa aiza,
un:
Aiz trejdeviņiem purviem,
Vēl sapņi salc sidraba birzs,
Bet man pār taku tumšo
Sniegi birst...

Kolchoznice atzīmējusi, ka to vārsmu autore esot Kl. Zāle. Es esmu gan dzirdējis, ko saka Eizenhauers vai Čerčils, tāpat dažu nieku no tā, ar ko Brīvā balss priecina vergus — bet ka no turienes kāds pēc desmit gadiem mani sveicinās ar kādas mūsu dzejnieces vārdiem, to bija grūti iedomāties. Bet tiem tur, kas vēl nav izdelēti, tomēr laikam ir pašiem savas sirds un acis. Dieva dzīvības kāpnes starp debesīm un elli. Mēs tās šad tad piemirstam un daudziem vienīgā vēlēšanās ir izlauzties cilvēces apokaliptiskā eksistences mutuļa virspusē un neredzēt ciešanas un bojā ejas zemes, kas top šīs dvēseļu elles bezdibeņos...

Valentīns Pelēcis

NOBELA PRĒMIJA E. HEMINGVEJAM

Zviedrijas karaliskā akadēmija, kuŗas locekļi katru gadu izrauga Nobela prēmijas saņēmējus, šogad izšķīrusies jau par balvas ieguvēju literātūrā, par cienīgāko izraugot Ernestu Hemingveju.

E. Hemingvejs labi pazīstams arī latviešu lasītājiem, latviešu valodā tulkoti divi viņa darbi, — Ardievas ieročiem un [illegible] Vecais vīrs un jūra, kas izpelnījies vislielāko atzinību.

E. Hemingvejam nenoliedzami ir ārkārtīgi liela ietekme uz visu moderno literātūru, arī latviešu jaunākās paaudzes prozisti daudz no viņa mācījušies.

E. Hemingvejs ir populārs arī ar savām daudzajām dēkām, biežām Afrikas ceļojumiem un, bez šaubām, ar savām daudzajām laulībām, jo lielais prozas meistars pagaidām paspējis apmainīt četras sievas. Plašāku apcerējumu par jauno Nobela balvas laureātu sniegsim kādā no nākošajiem Latvijas Amerikā numuriem.

Atklāta jauna laborātorija

Toronto The Connaught Medical Research Laboratories ir devušas zinātnei jaunu ieroci cīņai ar slimībām, atklājot cilvēku asiņu pētīšanas laborātoriju.

Jauno pasākumu uzlūko par labāko visā pasaulē, un tas apgādās Kanadu ar ārkārtīgi nepieciešamiem asins ekstraktiem ārstniecības vajadzībām un arī pētniecībai.

CS

LATVIEŠU ZINĀTNIEKA DARBS AMERIKĀ

Prof. M. Straumaņa domas par latviešu kultūras saglabāšanu

Viens no ievērojamākiem latviešu zinātniekiem prof. Dr. chem. Mārtiņš Straumanis jau septīto gadu nododas pētīšanas darbam Missouri universitātes kalnu institūtā, Rollā, Mo. Viņa vārds labi pazīstams zinātnieku aprindās Eiropā un Amerikā.

Biografiskas ziņas par M. Straumani atrodamas sekojošos izdevumos: „Who's Who in America", „American Men of Science", „Who's Who in Engineering", „Who's Who in Education", Who Knows Who and What", „Who's Who in The Middle West"un „Poggendorff's Woerterbuch". Pēc Latvijas universitātes ķīmijas fak. beiganas viņš papildinājies Getingenā, Berlīnē un Freiburgā. Savā pētīšanas darbā prof. Straumanis sevišķi pievērsies metallu korrozijai, bet strādājis arī neorganiskā ķīmijā un vairākās citās nozarēs. Latvijas universitātē prof. M. Straumanis kopā ar prof. Centneršvēru izstrādāja īpašu korrozijas pētīšanas metodi, kas ārzemēs pazīstama kā „Baltijas skola". Kopā ar prof. A. Ieviņu viņš izstrādājis ļoti precīzu metodi režģu konstantu noteikšanai ar X-stariem; tā pamazām sāk ieviesties pasaules X-staru difrakcijas laborātorijās. Straumanis ir publicējis 137 zinātniskus darbus. Atstājis Latviju, Straumanis līdz 1947. g. strādāja Marburgas universitātē, Metallu ķīmijas institūtā.

ŠINĪS DIENĀS PROF. STRAUMANIS VIESOJĀS ŅUJORKĀ, KUR VIŅAM BIJA SARUNA AR MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKU.

— Kāds nolūks bija jūsu braucienam uz Ņujorku, profesora kungs?

„Es piedalījos Elektroķīmijas savienības konferencē Bostonā, kur nolasīju referātu par saviem pēdējiem pētījumiem metallu korrozijas laukā. Izmantojot šo gadījumu, iepazinos ar Sylvania Electric Co. pētīšanas institūtu un Philips pētīšanas institūtu Ņujorkas tuvumā. Pēc tam apskatīju Bruklīnas politechniskā institūta fizikas nodaļu. Pie viena apmeklēju arī savu bij. asistentu Latvijas universitātē Elmaru Enci, kas tagad ļoti sekmīgi strādā pētīšanas darbu metallurģijā Ņujorkas universitātē."

Par savu darbu Amerikā profesors pastāsta sekojošo: „Būdams Vācijā, saņēmu trīs piedāvājumus no Amerikas. Izvēlējos darbu Missouri universitātē kā piemērotāko. Pētīšanas un apmācības darbā Kalnu institūtā metallurģijas nodaļā nodarbināti 9 zinātnieki, to skaitā vēl viens latvietis —prof. Legzdiņš, kas iebraucis Amerikā 1923. g. Šinī universitātē darbojas vēl kāds latvietis — prof. Mūrnieks, kas iebraucis Amerikā 1905. g. Pētīšanas darbs laborātorijā iet trīs virzienos: a) metallu korrozija, b) matērijas uzbūves pētīšana ar X-stariem un c) moderna „brīnummetalla"titāna nogulsnēšana uz citiem metalliem. Esam sasnieguši labus rezultātus metallu pārklāšanā ar titānu, kas tos pasargā no rūsēšanas. Par šo jautājumu stipri interesējas ASV gaisa spēku vadība, kuŗas uzdevumā šis darbs norit. Par saviem pētījumiem līdz šim Amerikā esmu nolasījis 19 referātus dažādās zinātniskās biedrībās 13 dažādās ASV un Kanadas pilsētās."

— Vai zinātniskās pētīšanas darbs Amerikā ir citāds kā Eiropā?

„Pētīšanas darbam Amerikā netrūkst līdzekļu. Še ir bagātīgi apgādātas laborātorijas, ir jaunākie aparāti un pieejami visi nepieciešamie materiāli. Eiropā tomēr zinātnisko darbu stipri atviegloja asistenti un techniskie palīgi. Latvijas universitātē man bija 5—6 asistenti, kas vadīja laborātorijas un daudz ko palīdzēja. Šeit Amerikā, ievērojamākos institūtus izņemot, pētnieki tikai uz īsu laiku var dabūt palīgus zinātniskiem darbiem. Viss ievadīšanas un parādīšanas darbs arī neiet tik sekmīgi uz priekšu."

Par Latvijas universitāti prof. Straumanim ir labākās atmiņas. „Ķīmijas fakultāte Latvijas universitātē bija izcilākā pārējo fakultāšu starpā un tā varēja nostāties blakus labākām fakultātēm Eiropā un Amerikā. LU ķīmijas fakultāti beigušie samērā viegli var atrast darbu savā nozarē Vācijā, Zviedrijā, ASV un citur. Mūsu ķīmijas fakultātes izveidošanā lieli nopelni ir tādiem slaveniem zinātniekiem, kā Ostvaldam, Valdenam, Bišofam, Fišeram, Centneršvēram (kas kaŗa sākumā nošauts Varšavā). Daudz pateicības parādā esam arī mūsu pašu ķīmijas fakultātes dekāniem."

Par latviešu kultūras tālāko kopšanu trimdā profesors izteica šādas domas:

„Latviešu kultūras uzturēšana trimdā, nemaz jau nerunājot par tālāko izkopšanu, pilnīgi atkarājas no jaunatnes audzināšanas. Ja mēs mūsu jaunatnē iepotēsim pēc iespējas dziļi apziņu, ka tā ir latviešu jaunatne ar savu īpatnējo kultūru ,tad latvietības apziņa pastāvēs trimdā arī uz priekšu nākamās paaudzēs. Cik man zināms, tad vienīgās, kas to dara, ir svētdienas un sestdienas skolas. Šis pasākums tādēļ jāatbalsta visiem līdzekļiem, jāgādā,lai pēc iespējas visa latviešu jaunatne beigtu šīs skolas. Lielākiem bērniem vissvarīgāk ir dažādas jaunatnes organizācijas. Tomēr latviešu kultūras izkopšana šajās organizācijās būs iespējama tikai tad, ja dalībnieki jau agrā jaunībā būs cītīgi apmeklējuši svētdienas un sestdienas skolas. Samērā daudz mazāk svarīgs ir jautājums, vai, piem., mums būtu vajadzīga latviešu pasaules apvienība vai kāda cita organizācija."

— Ko mēs varētu darīt Latvijas atbrīvošanai?

„Saslienoties ciešā apvienībā ar visām tām tautām, kam kopīgi nākotnes mērķi, t .i. ar tautām, kuŗu zemes pilnīgi vai pa daļai atrodas austrumu despotu varā."

— Vai latvieši, trimdai ieilgstot, ir nolemti asimilācijai?

„Diemžēl, jā. Jau tagadējā jaunā paaudze daudzos gadījumos nevēlas runāt latviski, pat kaunas to darīt. Vienīgā izeja ir mērķtiecīga audzināšana un veidošana latviešu skolās, sākot to pēc iespējas jau agrā jaunībā. Bērni, kas pazīst latviešu kultūras vērtības, būs vēlāk ne vien kārtīgi latvieši, bet arī uzticami ASV pilsoņi."

A. Zv.

PIRMĀ IGAUŅU IECEĻOTĀJA

1953. g. bēgļu ielaišanas akta ietvaros Ņujorkā 26. oktobrī ar lidmašīnu no Holandes ieradās pirmā igauņu DP Aime Nīlre.

CEĻA VĀRDI

Tik ilgi, kamēr sieviete mīl, viņa mīl nepārtraukti, — vīrietim, turpretim, pa šo laiku ir arī jāstrādā. Žans Pauls

Bezcerīga mīlestība liek vīrietim žēloties, bet sievieti padara nožēlojamu.
Oskars Uailds

Nekas tik ļoti neattālina divus iekšēji maz radniecīgus cilvēkus kā kopīga ikdiena.
Goethe

No mīlestības bultām nespēj izbēgt neviens. Sofokls

Labākais draugs dabūs labāko sievu, jo laimīgas laulības pamatus balsta draudzības talants. Nīcše

KATOĻU CENTRA DARBS

Pagājušā nedēļā Toronto notika Katoļu kultūras centra Kanadā paplašināta valdes sēde. Tanī piedalījās priekšsēdis J. Niedra, vicepriekšsēdis V. Rundāns, sekretārs V. Mileiko, valdes locekļi Dr. E. Upenieks un J. Grodnis, kā arī centrālās revīzijas komisijas locekļi A. Klincāns un A. Čivželis un Toronto vienības priekšnieks V. Miklaševičs.

Priekšsēdis ziņoja par Centrālās valdes darbu sēžu starplaikā un kongresā pieņemto lēmumu realizēšanu. 15. augustā vairāki Centrālās valdes locekļi un LKKCK koris piedalījušies Londonas vienības rīkotajos Aglonas Dievmātes svētkos, kas izvērtušies par plašu Kanadas un ASV katoļticīgo latviešu sanāksmi. Koris pēc piedalīšanās latviešu vakara dievkalpojumā ielūgts dziedāt svētdienā kanadiešu galvenajā dievkalpojumā Londonas katedrālē. Koŗa uzstāšanās bijusi ļoti sekmīga, par ko saņemta katedrāles vadības pateicība; šo gadījumu atzinīgi atzīmējusi kanadiešu prese.

1. septembrī bij. Latvijas izglītības viceministrs monsinjors J. Čamanis Romā nosvinējis 70. šūpuļa svētkus, sakarā ar ko Kanadas katoļticīgo latviešu vārdā LKKCK viņu sirsnīgi apsveicis. Saņemta jubilāra pateicība.

Katoļu studentu sanāksmē š. g. septembrī Toronto kā LKKCK Centrālās valdes pārstāvis piedalījies vicepriekšsēdis B. Čevers, nododot studējošai saimei LKKCK sveicienus un labākos novēlējumus. Šīs studentu sanāksmes dievkalpojumā Sv. Cecīlijas baznīcā piedalījies katoļu koris. Priekšsēdis piedalījies Lāpas gada svētkos. Centrālā valde piešķīrusi balvu latviešu sportistu sacīkstēm.

Vicepriekšsēdis V. Rundāns ziņoja, ka vasaras laikam beidzoties katoļu koris uzsācis intensīvu darbu jauna repertuāra sagatavošanai un kā pirmo sācis iestudēt Bizē Agnus Dei. Koŗa mēģinājumi notiek katru svētdienu sv. Cecīlijas baznīcas vai Sv. Miķeļa katedrāles zālē. Koris jau saņēmis ielūgumu uzstāties kanadiešu dievkalpojumos Ziemassvētkos un Jaungadā.

Valde nolēma uz valsts svētkiem izdot apkārtrakstu. Nolēma 21. novembrī Sv. Miķeļa katedrāles zālē rīkot iespiestā vārda aizlieguma atcelšanas Latgalē 50 gadu atceri. Tā kā šim notikumam bija ļoti liela nozīme Latgales latviešu kultūras laukā un tas bija spožs vainagojums ilgajām cīņām pret apspiedējiem un pārtautotājiem, LKKCK šo svarīgo atceri domā atzīmēt ar sevišķu uzsvaru. Paredzēts aicināt kādu no redzamākiem Latgales kultūras darbiniekiem nolasīt attiecīgu referātu, kam sekotu solo un koŗa dziesmas un deklamācijas. Nolēma abonēt latviešu skolotāju un vecāku žurnālu Trimdas Skola un nolēma tā abonēšanu ieteikt visām vienībām. Vēl pirms adventes laika iestāšanās, sestdien, 27. novembrī, Toronto vienība rīkos plašu saviesīgu vakaru, kuŗa atlikums domāts vienības darbības sekmēšanai.

Valde pārrunāja arī LNAK vēlēšanu jautājumu un nāca pie atziņas, ka šīs vēlēšanas, pretēji vairāku organizāciju savlaicīgi ierosinātiem grozījumiem vēlēšanu sistēmā, notiek līdzīgi iepriekšējām. LKKCK savu kandidātu sarakstu nav uzstādījusi, bet vadoties no LKKCK kongresa ieteikumiem un labas sadarbības gribas, sūtīja savu pārstāvi LNAK padomes vēlēšanu komisijā, kur viņš līdz šim aktīvi darbojās. Pēc tam kad LNAK valde, kā tas bija ziņots laikrakstos, savā paplašinātā sēdē ar tikai dažu pieaicinātu organizāciju piedalīšanos vēlēšanu jautājumu ir izkārtojusi neradot apstākļus LKKCK viedokļa uzklausīšanai, LKKCK Centrālā valde atrod, ka šādā gadījumā tās pārstāvja darbībai vēlēšanu komisijā nav nozīmes. LKKCK kā organizācija, tātad LNAK padomes vēlēšanās nepiedalās, bet atsevišķiem tās locekļiem vēlēšanu jautājumā atstāj brīvas rokas.

Visas LKKCK vienības aicinātas Ziemassvētkos iespēju robežās atcerēties trūkuma cietējus tautiešus šeit un aizjūŗas zemēs. Ziedojumu vākšana event. organizējama uz vietas un līdzekļi sūtami pēc vienību ieskatiem.

LATVIEŠU ATCERES NOVEMBRĪ

1. novembrī pagāja 30 g. kopš miris pirmais akadēmiski izglītotais latviešu vēsturnieks **Jānis Krodzenieks** (dzim. 1851. g.); 3.— pieci gadi kopš dzimis aiz muguras paliks komponists **Jānim Kalniņam** (Kanadā); 4. — būs 210 g. no mācītāja un rakstnieka **Jauņā Stendera** piedzimšanas; 5. — 60 g. piepildīsies uz Padomju Sav. 1941. g. deportētajam gen. **Jānim Ezeriņam** un 50 g. Tēvzemes balvas laureātam, dižajam sportistam **Jānim Dalbiņam** (Austrālijā); 6.— 80 g. gen. **Mārtiņam Peniķim**, ja viņš vēl dzīvs dzimtenē; 7. — 75 g. būtu mūsu sirds un saules dzejniekam **Kārlim Skalbem** (m. 1945. gadā Zviedrijā); 10. — 80. dzimšanas dienas atcere farmācijas prof. **Edvardam Svirlovskim** (miris Ljā pašreizējās okupācijas laikā).

11. novembrī 65 g. sasniegs literātūrvēsturnieks **Alfrēds Goba** (Ljā); 13. — tikpat vecs kļūs gen. **Rūdolfs Klinsons** (deportēts, 1941. g.); 17. — 50 g. veterinārārstam un bij. LU mācības spēkam **Pēterim Apinim** (Ljā); 18. — priekš 30 g. lika pamatus **Brāļu kapiem** (K. Zāles projekts), tos iesvētīja 1936. g. 11. nov.; 19. — pirms 25 g. nomira rakstnieks un diriģents **Jānis Straume**; 20. — saimniecisku vēsturniekam un skautu darbiniekam prof. **Edgaram Dunsdorfam** (Austrālijā) 50 g., un pirms 10 g. vācieši Liepājā nošāva skolu darbinieku **Jāni Gregoru** kopā ar citiem gen. Kureļa štāba virsniekiem: pulkv. **Liepiņu**, kapt. **Upelnieku** u. c.

21. nov. būs 10 g. kopš bumbas gaisa uzlidojumā Vācijā izdzēsa izcilā botāniķa prof. **Nikolaja Maltas** dzīvību; 22. — 40 g. sasniegs žurnāliste un rakstniece **Rita Liepa** (ASV); 23. — gleznotājam **Voldemāram Gūtmanim** (ASV) būs 50 g.; 24. — pussimts piepildīsies literātūras kritiķim **Jānim Bičolim** (ASV); 26. — 60 g. būtu pulkv. **Miervaldim Lūkinam**, visu Latvijas ministru prezidentu un no 1936. g. arī valsts prezidenta adjutantam, ko čekisti aizlepkavoja 1941. g. Sibīrijā, un 65 g. tiesībniekam **Aleksandram Stiprajam** (dep. 1941. g.), un novembra pēdējā dienā 50 g. vecs kļūs tiesībnieks prof. **Lotārs Šulcs** (Vācijā).

Arv. B.

Čikāgas chronika

● Alfrēda Kalnāja apgādā novembra vidū iznāks Dr. D. Bīskapa ārstniecības kalendārs, kur sīkā klasificējumā apskatītas visas slimības, kādas var piemeklēt cilvēku visos vecumos, visos arodos, visos kontinentos. Plašas nodaļas ir veltītas tuberkulozei, sirds un iekšķīgām slimībām, bērnu krampjiem. Norādīts uz slimību simptomiem ,uz pirmo palīdzību, kad ārsts nebūtu pieejams, bet vajadzīga steidzīga rīcība, kā ,piem., pie čūsku kodumiem u. t. t.

Sniegtas arī vērtīgas pamācības, kā no slimībām izsargāties, kādi aizsardzības līdzekļi lietojami, plaši iztirzāts barības vielu jautājums, diēta, un norādīts uz tādiem slimniekiem, kas paši nezina, kas tiem kait, un to ārstu kabinetos esot visvairāk. Uzrādīti arī visi dezinfekcijas līdzekļi — ķīmiskie un fiziskie.

Kalendāru iespiež lietuviešu spiestuvē „Draugas".

● Alfrēda Kalnāja apgādā un paša spiesuvē atrodas sagatavošanā Pētera Ērmaņa jaunāko dzejoļu krājums, starp tiem lielākā daļa būs no trimdas periodikas.

● Žurnālists Arvīds Elgūts sastāda grāmatu, kādas laikam gan vēl nav nevienai latviešu kolonijai, grāmatu, kuŗā būs atrodamas Čikāgas latviešu organizāciju, ārstu, mācītāju, advokātu un veikalniecisko uzņēmumu adreses,, Illinojas valsts un Čikāgas pilsētas iestāžu, banku, slimnīcu, viesnīcu adreses, pasta un dzelzceļu staciju adreses, autobusu līnijas, policijas iecirkņi u. t. t.

Grāmata sauksies „Pazīsti Čikāgu", un tāda Čikāgā vēl līdz šim neesot manīta nevienā valodā. Grāmatu iespiedīs „Draugas" spiestuve.

● Čikāgas latviešu biedrība 7. novembrī Lions Building zālē rīko bazāru par labu latviešu nama fondam. Pēc bazāra būs veco un jauno latviešu tuvināšanās mielasts, kur piedalīšanās maksās $5.00. Sekos deja.

Sākums plkst. 11 dienā.

● Čikāgas latviešu ev. - lut Ciānas draudzē 1954. gadā kristīti:

Mazis Baižmanis, Kārļa un Olgas dēls; Ēriks Valdemārs Sprenne, Jāņa un Lūcijas dēls; Vilis Datavs, Viļa un Gaidas dēls; Aina Elga Jozers, Leona un Ņinas meita; Alfrēds Būmanis, Alfrēda un Metas dēls; Viktors Jānis Muižnieks, Imanta un Gunas dēls; Edvīns Leo Pētersons,Ziedoņa un Valentīnas dēls; Valters Artūrs Erdmanis, Emīļa un Irēnes dēls; Jānis Minējevs, Konstantīna un Almas dēls; Renāte Māra Oklāns, Vitālija un Irēnes meita; Ivārs Ešmits, Aleksandra un Natālijas dēls.

Iesvētīti:

Jānis Eglītis, Gunta Matisons, Vaira Matisona, Artūrs Burģelis, Astrīda Eglīte, Jānis Zālītis, Margrieta Klaviņa; Andrējs Klaviņš, Juris Strautmanis, Indulis Veltmanis, Marģers Rudzītis, Ērika Dzene, Jānis Fišers, Dzidra Ilga Retere, Rota Velta Retere, Mārīte Rozentāle, Ruta Birzule, Ināra Strautmane, Ārija Gulbe, Zigrīda Anna Šmalce, Laila Lilija Šmalce, Imants Niedra, Ilga Avota.

Salaulāti:

Aleksandrs Ešmits un Natālija Vaikule,

Kristaps Tālivaldis Pārups un Leontīne Rozentāle,

Jānis Alberiņš un Elvīra Leontīne Kitnere ,

Jēkabs Augusts Rozenfelds un Alma Galeniece.

Kurelkis

TRIMDAS

SAULAINAS UN ĒNAS PUSES

PAR LAIKRASTU UN TĀ LASĪTĀJIEM

Iegaumējiet, ka jūsu laikraksts maksā daudz, daudz vairāk, nekā jūs par to samaksājat. Ja neticat — aplēšiet, cik maksā stundas, kuŗas ziedojat laikraksta pamatīgai izlasīšanai. Un tomēr visa jūsu pamatīgā lasīšana nav plika vērdiņa vērta, ja pēc stundas jūs nevarat atmiņā atsaukt no izlasītā vismaz divus tematus, kas būtu pārrunu cienīgi.

*

Aktuāla politika ir interesanta, jaunas idejas arī ir svarīgi zināt, bet jaunumi ideālos veido vīru raksturus. Mūsu ļaudis nekad nav bijuši ideju nabagi, bet kā ar ideāliem?

*

Daži raksti avīzē izgaršojami, daži norījami, bet ir arī daži, kas pamatīgi sakošļājami un sagremojami.

*

Pārlasiet kādā vaļas brīdī pāris sava laikraksta pagājušā gada numurus: pabrīnīsities, cik daudz tur izteikto bažu bijušas nedibinātas, cik daudz nopietnu cerību palikušas nepiepildītas, cik mazs ir tas, cik daudz šajā laikā jūs pats esiet pārveidojis savus tā laika uzskatus. Lasot savu avīzi, nerij rindas — pārdomā iespiesto. Lasot pārāk bieži atrod vielu pārdomām, ierosinājumu idejām, norādījumus aktivitātei.

*

Rakstus, kurus jūs savā avīzē atrodat par interesantiem un pārdomu vērtus, izgrieziet un aizsūtiet saviem draugiem citās trimdas zemēs. Saņēmējs par tiem priecāsies vairāk kā par tukšu vēstuli. Jums pašam paliks patīkama apziņa, ka esat tālāk rosinājis savus uzskatus.

*

Nemeklē indi un kašķi savā trimdas laikrakstā!

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes paplašinātā sēdē 22. oktobrī pārrunāja Latviešu nama jautājumu. Nama fonda dibināšanai jāuzsāk līdzekļu vākšanas talka, bet vēl pirms tam jāizstrādā techniskas dabas projekti. Sakarā ar to izraudzīja technisko komisiju (nama celšanas jautājumos) un līdzekļu vākšanas komisiju. Kad šīs komisijas izstrādājušas savus projektus, nākošā latviešu organizāciju pilnsapulce lems par līdzekļu vākšanas uzsākšanu.

GRAND HĒVENA (MICH.)

● Šinīs dienās atpakaļ uz Vāciju devās Zigfrīds Zadvinskis, lai pabeigtu medicīnas studijas Virchurgas universitātē. Zadvinskim jāstudē vēl trīs semestri, lai iegūtu ārsta tiesības, un viņš izšķīries to darīt tajā pašā universitātē, kur jau studējis pirms izceļošanas uz Sav. Valstīm. Z. ģimene paliek Grand Hevenā.

● Pilnīgi jaunu māju iepircis un pārgājis līdz ar ģimeni tajā uz dzīvi Jāzeps Zadvinskis.Grandhevenieši gatavojās 18. novembra sarīkojumam, un tas būs pirmais šinī rudenī.

V. Z.

KOLORADO SPRINGA (COLO.)

● Kārtējā radio raidījumā 17. oktobrī par ģenosidu runāja Maija Rituma.

● Bruno Ranča ģimene aplaimota ar pirmdzimto dēlu Arturu.

● Ludiņu ģimene pārceļas uz Mineapoli. Lidijas Ludiņas trūkumu visvairāk izjutīs tautisko deju grupa, kuŗas vadītāja aizbaucēja bija līdz šim.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Paredzot,ka uz Amerikas latviešu teātra Ņujorkas ansambļa viesizrādi būs liels publikas pieplūdums, Grand Rapidu latviešu biedrība bija noorganizējusi divas izrādes — plkst. 3,30 p. p. un plkst. 7,30 vakarā. Sevišķi vakara izrāde bija ļoti kupli apmeklēta, un skatītāji ar dzīvu interesi sekoja Mārtiņa Zīverta komēdijas „Čūska" uzvedumam. Jaukie un daudz redzētie skatuves mākslinieki daudziem bija atmiņā no dzimtenes, Vācijas trimdas laikiem, un, kad nācās atkal ar tiem redzēties, prieks bija vienots ar laimes sajūtu. Tēlotājiem veltīja daudz aplausu, ziedus un, priekškaram vēl un vēl veroties, skatītāji negribēja atstāt zāli, kavējoties pārrunās un pārdomās. Abas izrādes kopā noskatījās tuvu pie 400 personām, ieskaitot jauniešus. Tālākie viesi bija braukuši no Toledo, bet netrūka arī apmeklētāju no Grand Hēvenas un Grand Rapidu tuvākās un tālākās apkaimes.

● Tautiešiem, kam nepieciešama ārsta palīdzība, iespēja savas nelaimes un bēdas izsūdzēt pašu latviešu cilvēkam Dr. N. Kažmeram Leikvjū pilsētiņā. Dr. K jau pirms laba laika ieguvis šejienes ārsta tiesības un strādā turienes slimnīcā. Sevišķi daudz pacientu Dr. N. Kažmeram ir no Grand Rapidiem, tāpat Kalamazū un citām apkārtnes latviešu kolonijām. Daži pacienti ieradušies pat no Čikāgas. Latviešu vajadzībām Dr. N. Kažmers iekārtojis speciālas pieņemšanas stundas, izņemot sevišķus gadījumus, kad tas pieejams katrā laikā.

● Latviešu jaunatnes pulciņš, kas pastāv pie Grand Rapidu latviešu biedrības, organizē jauniešiem moderno deju kursus. Kursu sākums svētdien, 7. novembrī, pl. 16,45 biedrības augšējā zālē, un tos vadīs spējīga instruktore no vietējās deju skolas. Dalības maksa 12 1/2 c par stundu. Jauni dalībnieki var vēl pieteikties augšminētā laikā un vietā, vairāk vēlamas meitenes. Kursi notiks katru otro svētdienu un katru reizi ilgs divas stundas.

● Vienības draudzes kārtējā jauniešu pulciņa sanāksmē pazīstamais skolu darbinieks Mārtiņš Gaide runāja par temu „Tēvu valoda". Viņš populārā veidā klausītājiem apgaismoja, kur, kad un kā cēlusies un veidojusies mūsu valoda, to salīdzinot ar skaidru akas ūdeni laba saimnieka sētā. Referents pasvītroja, ka ikvienam mums jābūt labam saimniekam un jārūpējas, lai latviešu valoda, tāpat kā akas ūdens, paliktu nesaduļķots un tīrs no paaudzes uz paaudzi. Nākošajā sanāksmē, 4. novembrī, plkst. 7,15 v. M. Gaide stāstīs par valsti un tautu kā valodas sargātāju, bet pēc tam vēl vienu vakaru veltīs temai „Tauta un valoda svešā valstī".

V. Z.

— Vai tu nevarētu vismaz mēģināt no rītiem uzcelties drusku laicīgāki?

KALAMAZŪ

● Amerikas latviešu teātra Ņujorkas ansambļa izrāde Kalamazū notika darbdienas vakarā, Linkolna skolas plašajā zālē. Neskatoties arī uz to, ka izrādes vieta un diena bija mainītas, izrāde bija apmeklēta ļoti labi. Izrāde guva ļoti lielu piekrišanu, to uzņēma sirsnīgiem aplausiem, un izrādes dalībniekus apveltīja jaukiem ziedim.

● Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzes dāmu komitja bija rīkojusi Grotēna mājā sanāksmi ar vakarēšanu. Vēsturniece Austra Grīnvalde referēja par tematu Baltu tautas. Pēc tam mājas māte E. Grotena visus aicināja pie bagātīgi klātā azaida galda. Vakars noritēja lielā sirsnībā.

● Latviešu studentu kopas vadītā ievēlēti U.Riekstiņš, E.Klungste un L. Neimanis, bet revīzijas komisijā I. Veide, I. Brože un M. Krūmiņš. Kopas līdzšinējais biedru skaits — 29 — pavairojies par 8.

● Latviešu biedrības rīkotais koncerts, kurā dziedās V. Salna un J. Klaviņš V. Treimaņa klavieŗu pavadījumā, notiks svētdien, 7. novembrī, plkst. 7,30 Kalamazū koledžas kapellā.

● ALA's centrālās valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš piesūtījis Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei kvīti par saņemto ziedojumu latviešu ieceļošanas sekmēšanai, izsakot par to pateicību ar piezīmi, ka atsūtītā summa ir lielākā ko kāda draudze vai organizācija piesūtījusi. Draudzes locekļi šim mērķim saziedojuši $201,50.

Kalns

SAULAINES SAULĒ UN VĒJOS

Atmiņas un pārdomas Mārtiņu zīmē

Augusta otrā pusē, kad Kanadas šīgada kaprisā vasara jau tuvojās savam beigu posmam, torontieši vēl steidza baudīt zaļumu priekus. Nedēļu nogalēs arī mūsu rosīgie un veiklie ciltsbrāļi ar ģimenēm, draugiem un draudzenēm vairāk lepnās nekā apdilušās auto mašīnās trauca uz visām debess pusēm. Ļaudis, tā sakot, vēl pēdējā brīdī sēdās pie stūres, lai nokļūtu brīvajā dabā un ievilktu lieku malku vasaras svētīgās elpas.

Arī man laimējās uz divi nedēļām atbrīvoties no darba sloga. Protams, nolēmu braukt uz Saulaini, jo tuvumā neesmu atradis labāku, kas vietas, kur tik patīkami varētu pavadīt brīvdienas, pie tam par lētu maksu gūstot pajumti un jēlu uzturu.

PĒC VIENA GADA

Uz Saulaini pusotrās stundās mani aizvizināja pakalpīgs pašu ļaužu auto īpašnieks. Latviešu draudzes izraudzītajā lauku mājvietā, šķita, kopš iepriekšējās vasaras nekas nav mainījies: tās pašas kanadiskās ēkas kuplo koku apēnotas, tie paši baltie ceļi, zaļie laukumi un ļaužu drūzma, gan bērni un jaunieši, gan pieaugušie. Nekur nevienas svešas skaņas — tikai latviešu valoda un dziesmas!

Kad pirmajā vakarā iedegās spožās elektriskās spuldzes un nebija dzirdami pagājušā vasarā tik pierastie motora puksti, uzzināju, ka gaišo strāvu šogad dod tuvā centrāle, kuŗai par vadu ievilkšanu noskaitīts pāri par $1.000.00. Arī malkas kluĉus Saulaines pagalmā, kas pagājušā vasarā radīja latviešu lauku sētas illūziju, vairs neredzēju — tos izkonkurējusi gāzes apkure, kas izmaksājusi ap $800.00.

Šie un citi modernizējumi sagādāja mazu vilšanos, jo citkārt tīkamā lauku romantika jaukās dabas vientulībā bija stipri cietusi. Šķiet, arī Saulaines kluso nakšu dziesminieks — zemes vēzis — šos jauninājumus necieta: šogad viņa dziesma likās lēna un skarba... Toties pats mācītājs A. Lūsis priecājās, ka nu reiz draudzes locekļiem un viesiem esot daudz mājīgāk un ērtāk.

Upmalā gaidīja cits pārsteigums: apmeklētāju ērtībām draudze nebija žēlojusi izdot veselus $600.00, ierīkojot dēļu dejas grīdu ar tik šaurām spraugām, ka dāmām nav ne mazākā riska nolauzt savus smalkos franču papēdīšus. Tālāk acī iepriecināja noplautie koši zaļie zāļu laukumi pastaigai un sportošanai un pa labi kuplie koki ar daudzajām vasarnieku teltīm zem tiem, kā arī garās automobiļu rindas. Pa labi tālāk uz atsevišķa laukuma izcēlās puduris brūnu teltu — jaunatnes nometne, kur mūsu jaunā audze, centīgu vadītāju uzraudzībā, vasaras cēlienā aug tautai un tēvzemei.

MARISS VĒTRA BIJIS „DŽUNGĻOS"

Šo gleznaino upmalu, ko daudzo peldētāju dēļ varētu apzīmēt par trimdinieku „kūrvietas" peldētavu, Mariss Vētra kādā laikrakstā pēc tam, kad Saulainē bija noskatījies Pūt, vējiņi! izrādi, nosaucis par džungļiem, kur bifeļu vietā bijuši automobiļi.

Nav ticams, ka automobiļi, tāpat kā bifeļi, džungļos varētu [illegible] palīdzības!

„NEIEDZIMTAIS GRĒKS"

Tāpat kā citiem Saulaines iemītniekiem un viesiem, man patika tās klusā daba un daiļenais lauku miers. Augu dienu pavadīju saulē un vējos, kā arī peldējos dzidrajos upes līčos, ko daudz kas pavasaros palu laikā vietu vietām piekaisīti siekstām un tālu ūdeņu nestiem koku stumbriem, kas jau ieauguši krastos.

Dažkārt ar X un Y kundzēm gājām garākās pastaigās, kad tīri nejauši pagadījās pieskarties trimdas un citām problēmām. Reiz Y kundze ieminējās par vīriešu divdabību, kas allaž izraisot konfliktus, citkārt laimīgu ģimeņu dzīvi pārvēršot drāmā. Bet X kundze, risinot savas domas, īstenības meklējumā gāja zelta vidusceļu starp sievietes un vīrieša liktenī. Varbūt viņai taisnība, ka „iedzimtais grēks" mājo abos dzimumos un to spārno vai apvalda dzimuma sūtība, audzināšana, inteliģence u. t. t.

Y kundzi divas reizes nedēļā apciemoja viņas vīrs. Šim vidējās audzes latviešu laulātajam pārim, svešumā maizi pelnot, ir jau savs auto un zināma materiālā bāze, bet — nevienas bērna. Vai arī te nebūtu pārmetams kāds — gan neiedzimts grēks?

X kundze savā dzīves filozofijā mūsu pārrunās bija lietišķa un zinīga, bet arī viņa ar savu laulāto draugu [illegible]. Bet X ir patriote, viņa veselīgās tautas pastāvēšanas atziņas, izteiktas vārdos, krīt klausītāja sirdī kā galīgs siltums, ko liktenvēji atnes no tālās Zemgales līdzenuma, bet...

Arī abas cienījamās sarunu partneres atzina, ka „neiedzimtais grēks" mūsu trimdas ģimenes piemeklējis jo plaši. Tāpēc, ja nonerātā dienās sāksim ārstēt vēstures iedragāto tautas dzīvības nervu, varbūt būtu ieteicams arī dzimstības veicināšanas fonds. Kam gan mēs celsim un glābsim savu kultūru, ja tauta izmirst?

A. SVENNE NĀK AR NEGAISU

Kādu vakaru, kad sēdējām pagalmā zem kuplās ābeles zariem pie vakariņu galda, pēkšņi izdzirdu pazīstamu balsi: tas bija LNAK valdes pr-dis A. Svenne, kas jūsmoja par Saulaines kluso skaistumu. Viņam nebija tālu nācis negaiss. Visa ziemeļrietumu pamale jau laistījās zibeņu šķēpos, kad pēc vakariņām viņš nometnē uzrunāja jaunatni, to aicinot turēties latviskā garā spožumā.

Liekas, to vakaru dabu bija nokaitinājis kāds nezināms notikums kosmā: debess uguņošana līdz pusnaktij un pērkoņa dārdi drebināja pasauli un mūsu māju līdz pašiem pamatiem. Vaļā palaistie stichiskie spēki bija nobiedējuši manas kaimiņienes otrā stāvā. Dzirdēju: viņas abas uzturējās vienā istabā, tāda — lai mazinātu bailes.

„Kas ir bailes? — Lāgā vairs nezinu.

Laikam jau kaŗos un pasaules lielceļos dzīvības instinkts pārāk novazāts...

(Nobeigums sekos).

J. V-ls.

DZĪVE RIT TĀLĀK...

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO VENECUĒLAS

Priecājamies, ka „mūsu vijolnieks O. Ilziņš piedzīvojis tādu sirsnīgu atsaucību Kanadas mūzikas cienītājos; priecājamies, tādas pašas ziņas saņemdami no Argentīnas. Arī raksti un intervijas laikrakstos liek secināt, ka O. Ilziņš necenšas iegūt materiālus labumus, bet dara to tīrās mākslas labā, iepriecinot tautiešus, bet mēs, kas dzīvojam ar tādu izcilu mākslinieku vienā zemē jau daudzus gadus, neesam varējuši sagaidīt nevienu atklātu uzstāšanos. Esam gan izkaisīti visos Venecuēlas ciemos, izņemot Karakasu un Valensiju, kur grupējas lielākā daļa, tad ja nesaista materiālās intereses, mēs būtu gaužām atsaucīgi klausītāji! Kad dzīvosim, tad redzēsim!

Mūsu dzīve rit tālāk bez kādām pārmaiņām. Esam katrs ievilkušies savā personiskā dzīvē un par pārējiem neinteresējamies, jo arī latviešu biedrība Valensijā iegājusi „pagrīdē", nekādu aktīvitāti nepārādīdama pārējo tautiešu atsaucības trūkuma dēļ.

Gadiem paejot, esam visi kļuvuši apatiski, ne tikai pret sabiedrisko dzīvi, bet arī paši pret sevi, jo vienmuļais darbs un mazā izpeļņa nerāda tendenci, ka varētum vairāk sasniegt, un mūsu algas nav tik lielas, lai par tām atklātībā lielītos. Sakarā ar lielo iecelotāju skaitu nav arī paredzama lielāka nākotne izpeļņas ziņā, jo, kā vietējie laikraksti ziņo, pat daudzi italieši, kas iecelojuši naudu raust, tagad staigā „par vēderu". Venecuēlas likumi paredz, ka uzņēmumos var nodarbināt tikai 25 proc. ārzemnieku un pārējos vietējos, kas līdz šim gan netika stingri izsekots, bet ar šo vasaru šai jautājumā jau lieto drastiskus līdzekļus, tādēļ cietuši daudzi mūsu tautieši.

Nākošā gadā Valensijas pilsēta svinēs savus 400 gadu pastāvēšanas svētkus, tādēļ arī dzīvojam šitā būvniecības saturkuma laikmetā, kad vecās mājas pazūd un rodas jaunas un modernas, zāļu laukumus pārtaisa un ielas paplašina, lai godam uzņemtu tos daudzos viesus, kas jau tagad sevi piedzīvos. Jāsaka tiesām, ka ar valsts prezidenta atbalstu pārveidojas zemes izskats, rodas jaunas dzelzceļu līnijas, jaunas mājas, jau ir moderni dzelzs konstrukcijas tilti. Ziemeļamerikas kapitālisti ceļ jaunas fabrikas, rasdami iespējas izejmateriāliem vietās, un pat lielais „Kayzer" firmas pārstāvis grib šeit ierīkot dzelzs kausēšanas rūpnīcu, lai tā tuvāk dzelzs rūdai mērotu tālo ceļu uz ziemeļiem.

Arī atplaukstošās Vācijas rūpniecības magnāti nolīguši līgumu par vairāku miljonu tonnu dzelzs rūdas sagādi, kā arī saņems Venecuēlas petroleju.

Vēl līdz pēdējam laikam saņēmu no tautiešiem vēstules, kas interesējās par darba izredzēm Venecuēlā, bet nevaru nevienam ne ieteikt, ne arī atrunāt, jo liela lomā ir specialitātei un daudzreiz arī laimei, un pat tādiem, kas vienmēr pirmie saož, kur var naudu raust, stāv lielās rindās pie Kanadas, ASV un Austrālijas konsulātiem, lai rastu iecelošanas iespēju minētajās vietās.

-ns

Apkārt zemes lodei

„STARPPLANĒTU RAĶETE"

Lidojošo šķīvju mīklu līdz turpmākam atrisinājuši francūži. Lillē kāds pusaudzis ieraudzījis „lidojošo šķīvi", kuŗu tuvāk aplūkojot, izrādījies, ka tā konstrukcija ir pavisam vienkārša. Tas darināts no pelēkas papes, ap 3 metru caurmērā. Zem lielās ripas apakšā piestiprinātas perolejā mērcētas lupatas. Lupatas sadedzinot, liesmās sasildītais gaiss paceļ papes ripu gaisā un tā lido „līdzi vējiem", izplatot raksturīgo sarkani dzeltenu gaismu, ko bija novērojuši vairāki francūži.

Šo „starpplanētu raķeti" konstruējis kāds pensionēts raktuvju strādnieks, un rotaļāšanās ar to viņam sagādājusi nevilktotu prieku.

KAZINO AIZTURĒS MARCIŅU AIZPLŪŠANU

Angļi nolēmuši ierīkot peldošu luksa kazino, kuŗu paredzēts noenkurot pretī Kentai. Kazino būs atvērts tikai ziemu un vasaru, viesus uz spēļu namu aizvedīs motorlaivās, un tiem būs iespēja baudīt arī lielus pagājības dzērienus, un izmantot dēļu salonus, jo paredzēts algot franču izcilākos pavārus un pirmklasīgus orķestrus. Kazino būs novietots ārpus 3 jūdžu joslas, lai nesadurtos ar likumu, kas aizliedz hazarda spēles un šāda veida dzērienu namus Lielbritānijā. Ar jauno kazino paredz aizturēt angļu naudas aizplūšanu uz kontinentu.

VAINĪGAS KOMIKU BURTNĪCAS

Glazgovas pilsētas tēviem lielas galvassāpes sagādā zēni, kuri iedomājušies, ka vietējā kapsētā dzīvo izdzimums, kas ar savām dzelzs zobiem nokodis un aprījis 2 mazus bērnus. Visa nabadzīgā kvartāla zēni, apbruņojušies nažiem, runguļiem un akmeņiem milzu bariem devušies pāri kapsētas mūriem un pamatīgi pārmeklējuši kapsētu. Šī meklēšana vēl joprojām nav beigusies, jo zēnu pārliecība ir, ka nezvēram kaut kur jābūt. Skolotāji domā, ka bērnu fantaziju ierosinājušas komiku burtnīcas, un tagad paceļas balsis par komiku noliegšanu vispār. Šo bērnu masu psichozes izpausmes gadījumu apspriedīs arī Anglijas parlamentā.

RITA MORENA PROT AIZSTĀVĒTIES

Skaistā kino aktrise Rita Morena reiz apgulusies uz filmu magnāta Georga Hormeļa dīvāna.. Hormeli meklēja policija, jo turēja to aizdomās par piedalīšanos narkotiku tirdzniecībā. Policisti, ieraudzījuši guļošo aktrisi, izmantoja gadījumu, lai ātri pārmeklētu viņas rokas somiņu. Tai laikā aktrise pamodās un, ieraugot svešus vīriešus okšķerējot pa viņas somiņu, tā pārsteigumā trokšņus tiem ar nagiem un zobiem, kožot un speŗot bez žēlastības. Kaut arī policisti bija pietiekami daudz cietuši, „tomēr apsūdzību pret aktrisi neuztur, jo pēdējā nevarējusi zināt, ka svešie privāti tērpušies vīrieši ir likuma kalpi.

REMONTĒS 450 G. VECU CELTNI

Padomju Savienība iesākusi labošanas darbus slavenā bazilikā pie Sarkanā laukuma. Tur jau ilgu laiku novietots antireliģiozais mūzejs. Celtne, kuŗa ir ap 450g. veca, pēdējā laikā bija slēgta, jo bija tuvu sabrukumam. Tās slavenos kupolus gan kādreiz nokrāsoja, bet citus remonta darbus neizdarīja. Tagad nu krievi ķērušies ar nopietnību pie vecās vēsturiskās celtnes saglābšanas.

AVOTS PRĒRIJĀ

Kolorado Springas Latviešu biedrības teātra trupa pēc K. Miķelsones komēdijas Ugunskristības izrādes. No kreisās: I. Trumpmane, O. Ritums, P. Šmits, V. Pommere, V. Žigure, A. Timmermanis, A. Žīgurs, sufliere M. Rituma, O. Sāpe, B. Zīle, L. Ludiņa. Priekšā sēž režisore A. Januma.

Foto J. Valtenbergs

K. MIĶELSONES KOMĒDIJAS UGUNSKRISTĪBAS IZRĀDE KOLORADO SPRINGĀ

„Nu ies atkal kā pa maizes abru, tik ilgi nav bijis mēģinājuma!" nosaka režisore Alma Januma, sākot ģenerālmēģinājumu dienu kot priekš izrādes pirmoreiz uz skatuves pilsētas mazajā teātra zālē. „Īstais ģenerālmēģinājums gan bija tikai šovakar," pēc izrādes izteicas režisore. No maija sākot, visu vasaru vai nu sestdienas vai svētdienas vakaros ,tad teātra ļaudis brīvi no darbiem, 35 mēģinājumos jeb apm. 100 darba stundās ritējis intensīvs darbs sākumā YMCA's telpās, vēlāk V. Zīles jauniepirktās mājas garāžā, iestudējot Konstances Miķelsones 4 cēlienu dzīves komēdiju Ugunskristības". „Miķelsone tomēr nav Blaumanis — tēlotājiem daudz grūtāk iejusties Miķelsones rakstuŗos," saka režisore Alma Januma, kas jau likusi pārsoļot pār Kolorādo Springas skatuvi Sprīdītim, Čaukstenēm, Mantrausim, Trīnei un Bungatiņam. Ugunskristības ir labu noveļu un daudz pārrunātā Nakts parāde un ar interesi gaidāmā romāna Vīģes lapa autores K. Miķelsones pirmais darbs literārā laukā (1932. g.), stipri mazāk populārs par viņas drāmu Slinkā sieva, tomēr darbs, kurā mazāku skatuvju tēlotāji var pietiekami izspēlēties.

Ar Ugunskristībām Latviešu biedrības teātra trupa 23. oktobrī ir pārvarējusi „ugunskristības" un tēlotāju labas gribas un spēlēt patikas dēļ saliedējusies par vienību, kam pa spēkam būs pārkost arī cietākus riekstus. Tēlotāju izvēle lomām lietpratīga. Izrāde ritēja raiti, sasniedzot 2. cēlienā labāko devumu tēlotāju veiksmīgā saspēlē. Balsī, kustībās ,tērpos izcēlās Beatrise Zīle koķetīgās Nellas lomā. Hokejists Ojārs Ritums, tēlodams divas dažādas lomas — blēdīgo uzņēmēju Tomu un simpatisko lauku puisi Evi — jutās tikpat veikli kā kādreiz uz ledus. Gan lielmanības uzpūtībā, gan vēlākos pārdzīvojumos Ezernieku mātes loma labi bija iegūlusi kaulos veiksmīgās Trīnes tēlotājai Verai Pommerei. Labs vārds sakāms arī par Inesi Trumpmani (lauku meitu Martu), Vēsmu Žīguri (kā Zetu), Lidiju Ludiņu (kalponi Bertu) Pēteri Šmitu (Ezernieku tēvu), kas devis neaizmirstamus Mantrauša un Bungatiņa tēlus; jaunu mīlētāju lomās Osvalds Sāpe (Ezernieka Andrejs) un Arvīds Timermanis (jaunsaimnieks Akmens) tika veiksmīgi pāri „bīstamām klintīm". Daudz pūļu un darba prieka ziedojis skatuves meistars un apgaismotājs Arvīds Žīgurs ar Ojāru Ritumu. Pēc izrādes ziedi un suminājumi režisorei un tēlotājiem. Apmeklētāju netrūka; tas norāda, ka teātris ir kā avots prērijā, pie kuŗa latvisko vārdu padzerties sanāk ļaudis, kas ikdienas gaitās uzpūtības, iedomības, divkosības un sīkumainības dēļ aiziet viens otram garām.

E. Z.

OPERDZ. KĀRLIS KRŪMIŅŠ IERADIES TORONTO

Operdziedātājs Kārlis Krūmiņš nesen no Vinipegas ieradies Toronto, kur apmeties uz pastāvīgu dzīvi. Krūmiņš uzstājās Latvijas Nacionālā operā Don Bartolo lomā, Liepājas operā, kā arī vairākus gadus uz mazām skatuvēm.

Valentīns Pelēcis

ATVADĪŠANĀS

Cik sirdij vēl atlicis pukstu,
— Nevaicā, mīļā.
Redzi: lapas sarkanas snieg! —
Cīruļu dziesmas
Vairs rugājos neder,
Debess met salnu,
Un ūdeņi mieg.

Pēdējo saskaņu gaismā
Silavā aiziesim vēl, —
Viršos kur nolaidās kamenes
brūnas.

Nu priežu pakrēšļi palsi
Tur drebuļiem klājas,
Un klusumu rūgtu
Krēslā izelpo sūnas.

Akmenim ledaino galvu
Maigi noglaudi, mīļā.
— Saulē tas bija tik silts!
Viņš paliks tepat,
Kad mūsu vairs nebūs,
Tāpat kā spītīgie virši
Un neiznīcīgā smilts...

IEKAŖO POLUS

Austrālijas parlamentā pārspriež likumu par tā saucamās Adēlijas zemes pievienošanu Austrālijai. Apgabals, par kuŗu spriež valstsvīri, ir apmēram 5 milj. kv. m. liels, ietverot daļu no antartiskā apgabala, kas atrodas uz dienvidiem no Austrālijas līdz pat dienvidpolam. Adēlijas zeme pašlaik pieder Francijai.

Tai pašā laikā Maskavas radio lepni ziņo, ka krievi, protams, „atkal kā pirmie". — uzstādījuši mikrofonu Ziemeļpolā.

VIESUĻVĒTRAS POSTĪJUMI HAITI SALĀS

Viesuļvētras Hazeles postījumi Ziemeļamerikā (arī Toronto) nebūt nav vienīgie. Haiti salu grupā cilvēku upuru skaits pārsniedz 400. Tur viesuļvētra noslaucījusi no zemes veselu ciematu, no kuŗa 260 iedzīvotājiem izglābušies tikai 2. Pēc vētras ciemata vietā atrasta kāda roka, kas vientuļi pacēlusies virs zemes bijušā ciemata centrā. Tas bija viss, kas no tā palicis pāri.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. BALDUMA-KRONE

FAZĀNS

Fazāna dzimtene ir Dienvidāzija, bet, pārvests citās zemēs, tas dzīvo kā meža putns. Fazānu tēviņiem ir pie kakla brūni sarkanas un zeltaini mirdzošas spalvas, bet galva violeti zaļgana, mātītēm trūkst skaisto krāsu bagātības. Jaunus fazānus pazīst no ārējo spalvu asuma (veciem tās ir apaļīgas) un smalkiem, apaļiem piešiem un mīkstā viegli ieliecamā krūšu kaula. Tikko šauts fazāns nav lietojams, jo ir sīksts, un tā gaļai nav nekādas garšas. Fazāni jānogatavina, turot tos pakārtus ar visām spalvām vēsā labi vēdinātā telpā 8—10 dienas. Ziemā pat ilgāk, kamēr tas vēl nav sācis trūdēt. Tad sagatavots fazāns būs sulots un garšīgs. Vecākus fazānus izlieto dažāda veida sautēšanai.

CEPTS FAZĀNS

Nogatavinātam fazānam nogriež galvu līdz ar kaklu, spārnus līdz pirmai locītavai, tad noplucina, izņem iekšas, sausu nosvilina un ar tīru drēbi norīvē no iekšas un ārpuses. Tad ierīvē ar sāli un pipariem no iekš- un ārpuses, Krūtis iespeko vai apliek ar speķa šķēlītēm. Liek uz pannas un pārlej ar karstu sviestu, bieži aplaistot, cep 3/4—1 stundu. Cepšanas laikā krūts pusei jābūt uz augšu.

Kad fazāns gatavs, izņem un mērcei pielej baltvīnu, 1/8 ltr. skāba krējuma uzvāra, izkāš, Mērci pasniedz atsevišķā traukā. Notīrītu fazāna galvu var cept līdzi un likt uz galda. Dod klāt sautētus kastaņus vai kartupeļu biezeni.

PILDĪTS FAZĀNS

1 jauns fazāns, sāls, pipari, 100 gr. sviesta, 50 gr. speķa, 1/8 ltr. krējuma, gaļas novārījums.

Fazānu sagatavo kā iepriekš minēts un pilda. Pār krūtīm pārliek speķa šķēlītes, liek uz cepešpannas, pārlej ar karstu sviestu un, bieži aplaistot, cep gatavu.

FAZĀNA PILDĪJUMS

Baltmaizes un mājputnu aknu pildījums. 50 gr. sviesta saputo, pieliek 2 olu dzeltenumus un 2 šķēles baltmaizes, izmērcētas saldā krējumā. Pieliek sāli, 150 gr. vistas vai tītara aknu, kuŗas izrīvējamas caur sietu. Pieliek mazliet sarīvētu muskatriekstu un 1/2 tējk. cukura, smalki sakapātas pētersīļu lapiņas un beidzot saputotus olu baltumus.

MANDEĻU VAI OLU PILDĪJUMS

Saputo 50 gr. sviesta ar 2 olu dzeltenumiem, pieliek drusku sarīvētu muskatriekstu, 1/2 mārc. sagrūsto saldo mandeļu un 15 rūgtās mandeles, 2 krējumā izmērcētas baltmaizes šķēles, sāli pēc garšas, 1/2 tējk. cukura un pēc izmaisīšanas iecilā saputotos olu baltumus.

TRIFEĻU PILDĪJUMS

1 mārc. trifeļu notīra sagriež smalki un sautē sviestā. Gataviem pieliek krējumā izmērcētas 2 šķēles baltmaizes, sāli un 4 olu dzeltenumus. Visu labi izmaisa un pilda fazānā.

CEPTU KASTAŅU UN ŠAMPIŅONU PILDĪJUMS

Kastaņu krustveidīgi iegriež, uzliek uz pannas, kuŗa pārslacīāta ar ūdeni un aizvākotus cep vidējā karstumā. Kastaņus bieži apgriež, līdz to āda ir saplaisājusi un kastaņi tapuši miltaini, mīksti. Cep apmēram 40 min., tad notīra. Šampiņonus izsautē sviestā, pieliek sāli un izceptos kastaņus. Pilda fazānā.

SAUTĒTS FAZĀNS

1 vecāks fazāns, 100 gr. speķa, 1 sīpols, citrona miza, veseli piparu un vircu graudi. Gaļas novārījums, 1 ēd. k. milti, 2 ēd. k. skāba krējuma, 1 sīpols.

Notīrītu un sautēšanai sagatavota putna krūti apliek ar speķa šķēlītēm. Katlā liek speķa šķēlītes, sagrieztu sīpolu un garšas vielas. Ieliek putnu, pielej nedaudz šķidruma un sautē slēgtā traukā. Īsi pirms gatavības apcep cepeškrāsnī brūnu. Mērci pagatavo no cepeša šķidruma, miltiem un krējuma. Klāt var dot skābu kāpostu sautējumu ar šampanieti (gataviem sautētiem kāpostiem pielej glāzi šampanieša).

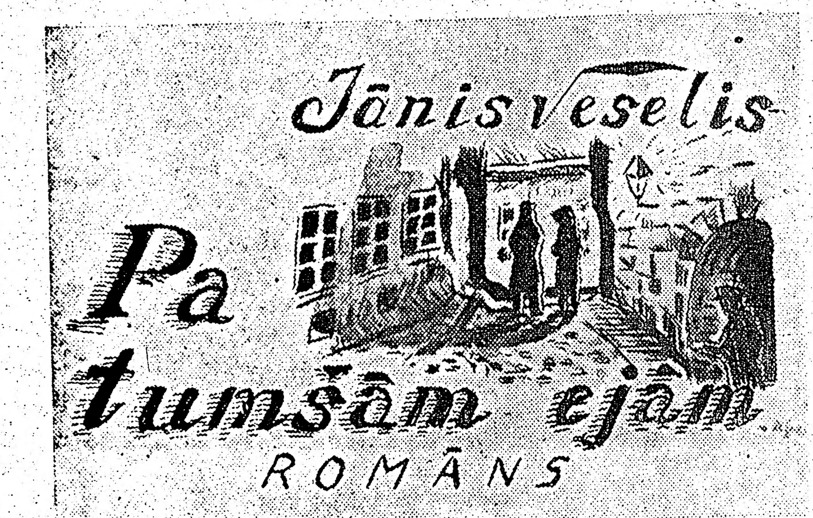

IEBRUCĒJI IR KLĀT

(2. turpinājums).

5.

Pievakarē Rūsana meitas – ģimnaziste Zelma, tramvajniece Klitija — izskrēja uz Tallinas/Marijas ielas stūŗa skatīties sabraucošos krievu tankus. Šī diena bija drausmīga, savāda. Fabrikas strādniekus atlaida mājās. Iestādes kļuva tukšas, satiksme darbojās tikai pa daļai. Abas meitenes, būdamas vienkārši ziņkārījās, saķērušās roku rokā, paklusām ķiķināja, rādīja krieviem mēles. Māsas bija diezgan nevienādas. Zelma viegla, lokana skaistule ar slaiku, veidīgu augumu, pasmalku seju, Klitija druknāka, lai gan gaŗāka, tumšsārtā ģīmja vaibsti likās izšķobīti, raupjāki, stāvs ar lielajām krūtīm smagāks. Valodā viņa lietoja raksturīgus pilsētas nomales vārdus, nevairījās pat no piparotiem izteicieniem. Uzņēmīgāka par māsu, viņa nepakļāvās lēti svešiem iespaidiem, lai gan arī Zelmai netrūka dūšas.

Uz stūŗa viņas iekļuva palielā ziņkārīgo pūlī. Kā todien visur, tā arī te klusie, drūmie latvieši bija mazākumā. Viņi skatījās uz ienaidnieka mašīnām, kas grabēdamas, kratīdamās kā zirņiem piebērti pūšļi brauca gaŗām. Viņi nesveicināja, neklie-dza. Tikai viens vienīgs pamaza auguma puisis, nobružātā darba blūzē, kaļķiem, dubļiem apkaltušās kurpēs, pliku, izpūrušu tumšmatainu galvu, plātījās abām rokām, bļāva spiedzīgi ik tankam pabraucot: „Lai dzīvo Padomju Savienība! Lai dzīvo sarkanā armija! Lai dzīvo Latvijas — Pe Se Re Se mūžīgā draudzība!" Tā kā tanku bija vairāki simti, tad bļāvējam, saukļus vienmēr atkārtojot, aizsmaka balss. Viņš ilgi rīstījās, spļāva, kamēr iztīrija rīkli.

„Tā re. Izspļauj burbuli, tad runā. Aiztaisi muti, atdzisīs vēders. Sasien porgas, lauzīzi kaklu," Klitija viņu skaļi pamācīja.

„Biedrene, esi uzmanīga," teica bļāvējs, ne visai pārliecināts par savu taisnību. „Tagad pienākusi strādnieku vara. Visas buržuāzijas paliekas noslaucīs."

„Neuzpūties!" nenobiedējamā Klitija atcirta. „Strādnieks jau nu tu neesi. Rokas mīkstas kā plāno galdiņu urbējam, lai gan pats esi izķēzījies kā mēslu kastu tīrītājs. Pie mums neviens strādnieks tā nestaigā. Kauns!"

Pašlaik pēdējais tanks aizļodzījās gaŗām, pēdējais „lai dzīvo!" nosprāga uz pārmērīgā centībā apsprēgājušām bļāvēja lūpām. Viņš pagriezās pret ziņkārīgajiem, gribēja teikt īsu lielniecisku uzrunu par sarkanarmijas ienākšanas nozīmi, par tekošo momentu, taču skatītāji pēkšņi bija sākuši izklīst, katrs manījās projām no tā, kas tik skaidri bija parādījis savu krāsu. Vienīgi Rūsanu meitenes kavējās saķērušās. Bļāvējs cirtās tām klāt, jo pat savā aizrautībā bija ievērojis, ka tās viņu apveltīja ne visai glaimojošiem teicieniem.

„Biedrenes, vai nebija lielisks skats — šo vareno tērauda milzeņu brauciens?" viņš jautāja, šoreiz nepaceldams balsi.

„Varens gan — —ielas bruģis izārdīts," Klitija atbildēja piesardzīgāk.

„Tā mēs izārdīsim visu veco dzīvi, celsim jaunu," viņš piebilda atkal mītiņu runātāja balsī. „Uz kuŗu pusi biedrenes dosies?" pavaicāja piesizdamies Klitijai pie sāniem.

„Kur deguns rādīs," Klitija attrauca, negribēdama ierādīt, ka viņa ar māsu dzīvoja tikai dažus namus tālāk šai ielā. Bļāvēja nepiederīgā iebrucēju suminašana uz ielas stūŗa, uzbāzība viņai likās aizdomīga. Zelma turpretim sprieda citādāk, nejuzdama nepatiku pret notraipījušos puisi.

„Redzu, biedrenes īstas strādnieces, tikai buržujisku ieskatu saindētas. Mēs varētu šo vakaru pavadīt kopā, apspriesties ar citiem biedriem, ko darīt tālāk."

„Vai jūs neesat no partijas?" ziņkārīgi jautāja Zelma, dedzībā gandrīz vai pieķerdamās bļāvēja elkonim, ko tūliņ nokaunējusies atlaida.

Svešais sataisīja noslēpumainu sejas izteiksmi, tad mīklaini piebilda, ka partijai būšot liela loma nākamos notikumos. Zelma teicās pazīstam biedru Ķaku, kas esot lielinieku sekotājs.

Bļāvējs nule paskatījās ciešāk uz Zelmu, kas gan bija skaistāka par savu māsu, bet viņam vēl bija šķitusi kā bērns, ko neievēro. Viņš kļuva vēl runīgāks, brīnījās par Zelmas pazīšanos ar pašu biedru Ķaku, lielo pagrīdes darboni. Viņa balsī izskanēja vāji apslēpta bijība. Nu visi biedri iziešot no pagrīdes dienas gaismā, tikšot atlaisti no cietumiem. Arī Klitija bija pārsteigta, ka Zelma pazīst kaut kādu tur Ķaku, par ko līdz šim nebija bilsts ne vārds. Klitija zināja Zelmas skolas draugus, kas šad tad nāca viņu šaurajā dzīvoklī, par ko viņa stāstīja, bet nekad to vidū nebija sastopams Ķaks. Jauniņā māsa dzīvojusi divas dzīves kā tie, ko dēvēja par pagrīdniekiem. Bļāvējs tagad tik īsti atraisījās runā, stāstīdams par sevi. Stāsts tā valdzināja abas māsas, ka viņas labu gabalu nogāja gaŗām savai mājai, to klausīdamās. Pat Klitija vairs nebija saīgusi.

BĻĀVĒJA STĀSTS

Mani sauc Valdis Ķipuks, bet tas nav mans pases vārds. Kur esmu dzimis, nezinu. Mana māte bija izlikusi mani vēl vecajos laikos, priekš Pirmā pasaules kaŗa pie patversmes durvīm. Mans tēvs varētu būt čigāns vai indietis, jo man tumšas acis, melni mati. Es iesāku savu dzīvi kā skaistā briesmu romānā. Iedomājieties, biedreņu jaunkundzes. Auksts marta rīts. Spīd zvaigznes. Mazs groziņš uz kāpnēm. Tajā satuntuļots bērniņš. Par to, ka nebiju nosalis, varu pateikties savai nezināmai mātei, kas nebija žēlojusi drēbītes. Iznāk patversmes sargs kā pirmais ielu slaucīt. Ierauga mani. Iežēlojas. Nes iekšā. Vēlāk lāga vīrs man pats vairākreiz stāstīja, kā mani uzgājis.

„Zini, Ķipuk, ja es tevi nebūtu atradis, kur tu tagad būtu? Sasalis ragā tu būtu."

Goda vīram, to stāstot, parādījās mirdzoša asara sirmajās skropstās, kā teikts tajos pašos skaistajos briesmu romānos. Šo patversmes kalpu mēs saukājām par Lāpstu, cita vārda tam nezinājām, jo viņš vienmēr bija redzams ar šo amata rīku. Es viņu nekad neaizmirsīšu. Bet ar to tad varu izbeigt briesmu romāna sākumu. Tālākais viss — patiesa dzīve. Mūs baroja. Mūs audzināja. Mūs paretam bukņīja. Mans pirmais apziņas laiks iekrita Latvijas sākuma gados. Es jau drusku atzīstu arī buržujiskās iekārtas labumus. Mūs laida skolā, mācīja tautiskas lietas pazīt, bet galvenais — amatu, amatu. Mums bija jāklūst par kurpniekiem ,drēbniekiem, galdniekiem, retam par elektriķi vai citu techniķi. Man bija tāda vieglāka galva, varētu teikt arī — pavieglāka, kas nebūtu gluži nepareizi. Mani laida uz atslēdznieku darbnīcu, kur izmācījos par labāko mūķizeŗu griezēju, kāds vēl nebija Latvijā redzēts. Pat zagļi padzirduši sāka manus pakalpojumus meklēt, ar mani apspriesties, kaut gan biju vēl tikai skolnieks. Šo pazīstamo dēļ dabūju šo to paglabāt zem sava cisu maisiņa. Reiz mani tikko neiepina lielā zādzības prāvā, izsauca par liecinieku zaglim, kuŗš, nelietis, bija izplukšķējis, ka savu meistarisko mūķi iegādājies atradeņu darbnīcā. Protams, noliedzu visu, kaut gan bikses drebēja. Bārdu man toreiz nepiešuva.

(Turpinājums sekos).

GRĀMATAS PAŠIEM UN DĀVANAI

Anšlava Eglīša — CILVĒKS NO MĒNESS, romāns ies. $4.00
Anšlava Eglīša — LĪGAVU MEDNIEKI, romāns .... „ $3.30
V. Kārkliņa — DIEVA ZEME, romāns. .... „ $4.00
A. Niedra — RŪŽU KRISTĪNE, romāns .... „ $3.85
A. Niedra — ANNA DZILNA, romāns .... „ $2.60
K. Raudive — NEREDZAMĀ GAISA, romāns .... „ $3.90
K. Raudive — DIEVA ZĪMOGS, romāns .... „ $4.00
Z. Mauriņa — PILSĒTAS UN CILVĒKI .... „ $3.45
J. Veselis — VIESTURS VARAPOGA, romāns .... „ $2.50
V. Toma — SĒĻU ZEMES SESTDIENA, dzejas .... „ $3.60
A. Čaks — MANA PARADIZE, dzejas .... „ $6.00
A. Eglītis — NESAULE, dzejas .... „ $3.60
V. Strēlerte — GAISMAS TUKSNEŠI, dzejas .... „ $2.75
J. Janševska — DZIMTENE, romans, kopsējums .... „ $5.30
A. Dimā — TRIS MUSKETIEŖI, romāns .... „ $5.60
Ģ. Salnais — ATVARS, stāsts .... „ $2.20
Ģ. Salnais — VIRI .... „ $2.20
LATVIEŠU TRIMDAS 10 GADI .... „ $4.30
J. Straubergs — RĪGAS VĒSTURE .... „ $6.00
S. Undsete — DORTEJAS KUNDZE, romāns .... „ $2.80
Kronina — TIRANNS, romāns .... „ $5.60
Ing. Vīksna — DĀVANA, stāsti .... „ $2.80
H. Hesse — NARCISS UN ZELTA MUTE, romāns .... „ $2.60
H. Martinsons — CEĻŠ UZ ZVANU DRAUDZI, rom. „ $3.20
A. Žids — SIEVU SKOLA .... „ $2.60
P. Lagerkvists — BARABA .... „ $2.40
G. Flobērs — BOVARI KUNDZE .... „ $3.20
Z. Lāgerlēva — KRISTUS LEĢENDAS .... „ $4.00
Dz. Svifts — GULIVERA CEĻOJUMI .... „ $3.20
R. Blaumaņa — KOPOTIE RAKSTI, kompl. .... „ $18.00
K. Skalbes — KOPOTI RAKSTI, I, II, III, IV ....$4.50—$4.75
O. Freivalds — KURZEMES CIETOKSNIS .... „ $3.80
G. Virg. Georgiu — 25. STUNDA, romāns .... „ $3.80
V. Janums — MANA PULKA KAUJU GAITAS .... „ $4.00
A. Gailīts — PĒDĒJAIS ROMANTIĶIS .... „ $2.80
J. Klīdzejs — VIŅAS UN VIŅI .... „ $3.35
LATVIAN LITERATURE, ... broš. $5.50
LATVIAN LITERATURE, ... ies. $6.70
LATGAĻU DZIESMINIEKI, dzeju antoloģija .... „ $3.00
Alb. Sprūdžs — DAUGAVAS VĒJI, stāsti un noveles $2.80

GRĀMATAS BĒRNIEM

A. Brigadere — ANNELES GRĀMATA .... ies. $3.50
E. Lange — BĒRNU DRAUGS .... broš. $1.80
V. Strēlerte — ZELTA CIRVĪTIS .... ies. $2.00
E. Zicāna — VIEGLĀ GAITA .... „ $1.30
VALODIŅA .... broš. $1.00
M. Timma — ZELTA ATSLĒDZIŅA .... ies. $3.50
VECAIS ABRINIEKS .... „ $1.10
Andr. Niedra — ZEMNIEKA DĒLS .... ies. 1.00
A. Kronberga — ZELTA ATSLĒDZIŅA, ābecīte .... „ $1.50

Kā arī daudz citu vecāku izdevumu grāmatas

ROKDARBIEM UN ATPŪTAI:

MODERNIE ROKDARBI, Nr. 2., 3. ā $1.00
LATVJU ZELTENE, Nr. 1—20 ā $0.75

Kā arī 1955. gada sienas kalendāri, dažādas apsveikuma kartītes. Keramika un koka izstrādājumi

Grāmatas izsūtām arī uz rakstveida pieprasījumu

123 HURON ST. TORONTO — DV — Tel. EM 8-0792 NO PLKST. 9—18

GRĀMATNĪCA

ASTRAS apgāda jaunākais izdevums LATVIEŠU TRIMDAS DESMIT GADI

Dr. phil. H. TICHOVSKA redakcijā

Grāmata ar sekojošām nodaļām: 1. Darbs Latvijas brīvībai, 2. Latvijas baznīcu dzīve trimdā, 3. Latviešu zinātnes gaitas ārpus dzimtenes, 4. Latviešu mākslas 10 gadu gaitas svešumā, 5. Latviešu rakstniecība un prese, 6. Latviešu organizācijas un dzīve trimdā, u. c. Šīs nodaļas pārstāv speciālisti, grāmata ir nopietna pēc satura ar kultūrvēsturisku nozīmi. Bagātā un vērtīgā satura un glītā izdevuma dēļ tā noderēs kā skaista dāvana katram visos gadījumos.

Vāku un iekšlapu zīmējis mākslinieks ED. DZENIS

Grāmatai 368 lpp., cena $4.30

Dabūjama grāmatnīcās vai pie ASTRAS vadītājas Mrs. ANNAS TICHOVSKIS, 129 Indian Rd. Toronto, Ont. Canada, tel. LL 8682

18. NOVEMBRA SV…

notiks š. g. 13. novembrī …

Svinību runu teiks Lat…

1. sekretārs D…

Svinību konce…

Dziedātāji: prof. V. STO… BERE (sopr.); TONIJA … mentus no Ra…

Saviesīgā dzīvē deias s…

Sākums plkst. 8.00 vaka… un $1.00 galda k…

Ielūdz: ŅUJORKA… LATVIEŠU ORGA…

…MA REPUBLIKĀŅU SAKĀVE, J…
…ALSTĪTI, JAU IEGUVUŠI 48 VIET…
…TĪ SAGAIDĀMA VIŅU UZVARA

…idāti, kuŗus Makartijs atbalstīja (Kerstenu ieskaitot), vēlēšanās tika sakauti. Ironiska ir arī sagadīšanās, ka tieši no Keisa ievēlēšanas atkarājas Makartija nākotne: demokratiem uzvarot, viņš zaudēs savu komūnistu ķeršanas komitejas priekšsēža amatu. Oregonā, spriežot pēc pašreizējā balsu skaita, pārākais ir demokratu kandidāts rakstnieks Ričards Neubergers.

Tautas pārstāvju nama vēlēšanās demokratiem izdevās iegūt 29 vietas vairāk nekā republikāņiem. 435 pārstāvju starpā to tomēr par lielu demokratu uzvaru atzīt nevar.

Demokratu uzvara ir krietni vienniecīgāka, nekā to pareģoja statistikas pirms vēlēšanām. Bez tam būtu interesanti atzīmēt vēl kādu citu faktu: pēdējos deviņos Tautas pārstāvju nama vēlēšanu gados opozicionāru partija parasti caurmērā ieguva 40 vietu. Tātad, šoreiz, kaut arī demokrati uzvarēja, zināma uzvara pienākas arī republikāņiem. Vienīgais iemesls, domā amerikāņu [illegible]

Dr. JĀNIS …

LATVI…

Toronto, 404 Delaware …
no pl. 9—11 un no 5—7, izņe…
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. ANNA LAUKS

86 BLOOR ST., WEST. TORONTO

Physicians & Surgeons Buliding, ieeja no sāniem, istaba 614, no plkst. 6—8 vakaros, sestdienās no plkst. 10—12 priekšpusd. Tel. kabinetā WA 2-8855, mājā LY 6349

Dr. SILVIJA UZANS

BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS

No pl. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās, ceturtdienās, sestdienās arī no plkst. 12—1

52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892 TORONTO

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St. Port Arturā, Ont. tel. 40302.

Māc. V. Šēfers (655 Piccadilly Str., London, Ont.).

Niagārā, 7. novembrī, plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. N., dievkalpojums.

Londonā, 13. novembrī, plkst. 7 vak. (precīzi) Trīsvienības baznīcā 18. novembra dievkalpojums.

St. Katarīnēs, 20. novembrī, pl. 5,30 p. p. Kristus baznīcā 18. novembra dievkalpojums.

Velandā, 21. novembrī, plkst. 12,30 p. p. Ungāru baznīcā 18. novembra dievkalpojums.

Londonā, 28. novembrī, plkst. 4 p. p. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Street, Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Avenue South, svētdien, 7. novembrī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums bērniem, plkst. 4. p. p. Lāčplēšu dienas dievkalpojums pieaugušiem. Māc. E. Pavasars.

Piektdien, 5. novembrī, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA-3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.)

Svētdien, 7. novembrī, pl. 4 pp. dievkalpojums.

Ceturtdien, 18. novembrī pl. 8 vakarā Latvijas valsts svētku dievkalpojums. Piedalās solistes E. Sedliņa un Z. Pukinska, draudzes koris komp. T. Ķeniņa vadībā un Toronto latviešu pūtēju orķestris E. Slaucītāja vadībā.

Svētdien, 21. novembrī, pl. 4 pp. Mirušo piemiņas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Svētdien, 28. novembrī, pl. 11 Adventa dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

7. novembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma: Draudzes vakars. Piedalās baritons A. Vītols un pianiste M. Tūtere, sekos filmas izrāde par pagājušo vasaru Saulainē. Tējas galds.

14. novembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Dievkalpojuma laikā baznīcas sanāksmju telpās bībeles stāsti un reliģisku filmu izrāde bērniem (Plūdi, Jairus meitiņa, Apustulis Pāvils ceļā uz Damasku. — Skaņu filmas krāsās).

18. novembrī, plkst. 7 vakarā sv. Jāņa baznīcā — Latvijas neatkarības svētku piemiņas dievkalpojums.

21. novembrī — Mirušo piemiņas dienā — plkst. 4 pp. dievkalpojums ar dievgaldu sv. Trīsvienības baznīcā. Dievgaldnieki tiek lūgti iepriekš pieteikties.

Tūlīt pēc dievkalpojuma Bēru kases dalībnieku pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

28. novembrī, — pirmā adventē, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojuma laikā filmas izrāde bērniem: Jāzeps un viņa brāļi un Apustulis Pāvils misijas ceļojumos (Skaņu filmas krāsās).

Bramptonā — latviešu ev.-lut. draudzes Latvijas valsts neatkarības svētku piemiņas dievkalpojums 14. novembrī pl. 1.30 Grace United baznīcā. (Māc. A. Briedis).

Māc. Elmārs Caune, 8616 - 112 Ave, Edmontonā, Alta. Tālr.: 781788, vada dievkalpojumus:

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

Dievkalpojumi Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā, pl. 3 p. p.

7. novembrī dievkalpojums.

14. novembrī dievkalpojums Latvijas valsts dibināšanas atcerei.

21. novembrī mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar sv. dievgaldu.

28. novembrī Adventa dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave Red Deer, Alberta. Tel. 2918. 218 Selkirk Ave Winnipeg, Man.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel.: OS - 3 - 3284.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī:

14. novembrī, plkst. 1,30 p. p. 18. novembra dievkalpojums.

28. novembrī, plkst. 1,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Bērnu dievkalpojumi — 14. un 28. novembrī, plkst. 12,30 p. p. Dziesmu lapiņas.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. baznīca, 210 Wilbrod St.

7. novembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

18. novembrī (ceturtdien), plkst. 7,30 vakarā 18. novembra dievkalpojums.

Latviešu skolas ticības mācības stunda 7. novembrī, plkst. 1,30 p. p. baznīcas zālē.

Kornvalē. Anglikāņu baznīcā, 1st St. un Morboro St. stūrī:

17. novembrī (trešdien), plkst. 7 vakarā 18. novembra dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Montreālā kristīti: Ingrida Iris Garinella, Angelo un Ārijas meitiņa 10. oktobrī.

344 COLLEGE ST., TORONTO TEL.: WA 2-6319

No pirmdienas 1. nov. līdz otrdienai 10. nov. 1954. g., darbdienās 6.30 un 8.45 vakarā, sestdienās 2.15, 4.30, 6.45 un plkst. 9.00 vakarā.

LIEBESKRIEG NACH NOTEN

ANGĻU TEKSTS

Brīnišķīga komēdija par lielo cīņu, par klasisko vai moderno mūziku, par Bēthovenu vai džesu. Divu mīlas pārīšu priecīgais karš beidzas ar skaistākās melodijas uzvaru, Pēter Kreuder. Galvenajās lomās: MARTE HARELL, JOHANNES HEESTER, PAUL KEMP, INGRID PAN.

Papildus jaunākais nedēļas apskats no Vācijas — Skats pasaulē

VISI LAIPNI IELŪGTI

DAINA PRESS LTD.

LATVIEŠU SPIESTUVE UN IZDEVNIECĪBA

IZPILDĀM VISĀDA VEIDA
IESPIEDDARBUS
GLĪTI UN LĒTI

SPIESTUVE:
384 King Street. West., Toronto, Ont., tel. EM 4-7957

BIROJS UN PASŪTINĀJUMU PIEŅEMŠANA:
c/o Valters Ziediņš, 218 Greenwood Ave Toronto, Ont. tel. GL 8646

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reūmatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID Ave. WA 1-6708 TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739
Pieņem 6—9 vak., sestdien no pl. 2—7 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto
Runā vāciski un krieviski

RUTA CLIENER TĪRĪTAVA.

Pieņem šūt, labot, kā arī tīrīt dāmu kleitas.
366 King St. W., Toronto
Tel. EM 6-2740

Latviešu dāmas! Eiropas frizieris
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasigs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

MEKLĒ VECĀKU SIEVIETI

3 g. v. bērna uzraudzīšanai. Var dzīvot uz vietas vai arī ārpusē. Zvanīt no pl. 6 pp., sestdien un svētdien visu dienu. GE 6306, Toronto

Kur paglabājies mans tēvs ARNOLDS KRIEVS, kas mani maziņu ir atstājis likteņa varā? Meklē dēls ANDRIS. Atsauksies šī laikraksta kantorī. (458)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas ar vai bez mēbelēm ar virtuves lietošanu. Queensway — Kipling rajonā. Zv. no pl. 8-4 pp, CL 1-9220, Toronto. (451)

IZĪRĒJAMA mēb. istaba ar visām ērtībām, labā satiksmes rajonā, Toronto rietumos, ME 5193.

IZĪRĒJAMAS 1—2 istabas ar vai bez mēbelēm. Ērta satiksme. Zvanīt HA 8224, Toronto. (460)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam ar vārīšanas iespējām igauņu mājā. 380 1/2 Crawford St., Toronto. KE 9365, Toronto. Apskatīt pēc plkst. 5 vakarā. (461)

IZĪRĒJAMA labi mēbelēta istaba pilsētas austrumos, garāža. Zvanīt pēc plkst. 5 vak., GR 0359, Toronto. (455)

LABI MĒBELĒTA istaba izīrējama vienai vai divām personām. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. Toronto, tel. GL 6384. (456)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
Zvanīt OL 1403; Toronto

Dziļās skumjās paziņojam, ka šī gada 2. oktobrī klusu aizmidzis

HEINRICHS BRŪVELIS

Sv. Jāņa ģildes galdnieku amata meistars,

dzimis 1875. g. 2. septembrī Babītes pag., apbedīts 7. oktobrī Rīgā Pleskodāles kapos

Par viņu skumst meita, znots un mazdēls

Lai ir visiem salda dusa, kas guldīti šai dārzā klusā ar asarām un nopūtām...

Pirms pērkat vai pārdodat nekustamus īpašumus, sazinieties ar mūsu latviešu pārstāvi

A. W. FARLINGER R.E., LTD.
587 BLOOR ST. W. (Bathurst — Bloor)
- Piedāvājam izdevīgākos īpašumus visos pilsētas rajonos
- Palīdzam obligāciju sagādē
- Palīdzam sagādāt aizdevumus iemaksām līdz $2.000 un vairāk par 3% gadā.

L. VĒVERIS
Birojā OL 6357 Mājās JU 5049

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE. Tel. ME 5937 (pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
Elektr., ķīmiskie aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana

LUNSKY WA 1-3924 — 470 College St. OPTIĶIS
Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.
Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

VERTĪBU NODROŠINĀJUMS

Kanada ir zeme ar plašām dabas bagātībām. Tā dod daudz darba iespēju un nacionālu bagātību, kas rada šai zemei lielas izredzes.

Viena no šīm nacionālām bagātībām ir zivis mūsu jūŗās un iekšzemes ūdeņos.
Gada ieguvums ir divi miljardi mārciņu zivju.
Tās ir brīnišķīgas, labi piemērotas uzturam un vērtīgas eksportam. Bez tam tās dod daudz blakus produktu.
Patīkams sporta veids.
Zvejniecība sagādā iztiku simtiem tūkstošiem zvejnieku un strādnieku... daudzi no tiem ir jaunkanadieši.
Zivju konservēšana un sagatavošana ir Kanadas valdības Zvejniecības departamenta uzraudzībā. Zemkopības departaments nodrošina šīs vērtības Kanadas iedzīvotājiem.
Sakarā ar to visi iedzīvotāji, jaunie un vecie, var vienmēr baudīt labumus, ko dod zvejniecība.

DEPARTMENT OF FISHERIES
Ottawa

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ ....
līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $....................
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A. Tel. NI 8-8369

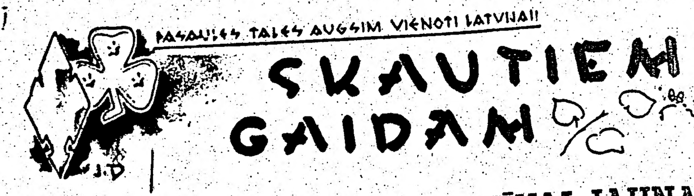

VAIRĀK VĒRĪBAS MŪSU AKTĪVAI JAUNATNEI — LATVIEŠU GAIDĀM UN SKAUTIEM

Visur, kur vien šodien kaut cik lielākā skaitā mīt latvieši, pastāv arī latviešu gaidu un skautu vienības.

Kur ir tas spēks, kas liek rasties un pastāvēt šīm vienībām šeit svešumā? — Taču ne formas tērps ir latviešu jaunatnes skautošanas iemesls. Tam daudz dziļāka nozīme un jēga: latviskais gars, likts latviskā skautisma pamatos!

Pasekojiet mūsu gaidu un skautu darbam nometnēs un nodarbībās, un jūs redzēsit to spēku, kas liek kopā turēt vadītājas un vadītājus, kuŗi savu skautošanu sākuši dzimtajā zemē, tur mācījušies, doto solījumu godā tur un savas zināšanas nodod tālāk mūsu jaunai audzei — gaidām un skautiem.

Paraugieties ar kādu interesi vadītāji māca šeit svešumā izklīdināto latviešu jauno audzi, paraugieties cik daudz laika un līdzekļu ziedo šie pašaizliedzīgie vadītāji, ne goda dēļ, bet pienākuma apziņā — audzināt mūsu jaunatni Latvijai! Jo gaidu un skautu vienību nodarbībās un nometnēs valda latvisks gars, skan tīra latviešu valoda, tur kopj latviskus tikumus, godā tur latviešu gara mantas, audzina tēvzemes mīlestību un dod ticību gaišākai nākotnei.

Gaidas un skauti, kas tiek audzināti zem sarkanbaltsarkanā karoga, ir mūsu lepnums un gods, ko pierāda viņu goda sardzes pie Latvijas karoga ikkatrā nozīmīgākā latviešu sarīkojumā.

Tas pierāda, ka sauksmi: „Pasaules tālēs augsim Latvijai!" skautiskā jaunatne tur cieņā un godā.

Šī cēlā darba nozīme un svarīgums mums rūpīgāki jānovērtē, un kā vecākiem, tā arī visai latviešu sabiedrībai, jāpierāda, ka mēs saprotam un atbalstām mūsu jaunatnes audzināšanu latviskā garā.
Edg. Br.

ROSĪGIE SKRUNDAS SKAUTI

14. Skrundas vienības dižskautu pulciņš savu darbību sāka pagājušā gada 1. janvārī ar 5 dalībniekiem, bet tagad to skaits strauji pieaudzis. Pulciņš pag. gadā oficiāli reģistrēts arī ASV skautu organizācijā kā Post 2288. Pašreiz pulciņā sekojošas amatpersonas: pirmnieks Gunārs Ziediņš, viņa palīgs Nevils Leimanis, sekretārs Andris Ziediņš, chronists Andrejs Robiņš un administrātors Jānis Lazda. Lai darbību izvērstu sekmīgāku un plānveidīgāku, darbojas vairākas komitejas. Starp citu programmas komiteja, ko vada N. Leimanis un A. Ziediņš, finanču — G. Vedējs un G. Ziediņš, ārlietu — A. Rozentāls un J. Auziņš un Gunārs un Andris Ziediņi. Parasti nodarbības notiek divas reizes mēnesī. Skautu pulciņā divi skauti vēl ieguvuši Bultas ordeņa pirmo pakāpi — Aldis Ejups un Paulis Ošnieks, bet Gunārs Brandts uzņemts šī ordeņa otrā pakāpē — brālībā.
V. Z.

*

14. Skrundas vienības dižskautu pulciņa nodarbības vada A. Kangars, un tās notiek regulāri, lielu vērību piešķirot ne tikai speciālām skautu nodarbībām, bet dažādām pārrunām un jautājumu iztirzāšanas vakariem. Starp citu dsk. Tālivaldis Cepurītis, kas studē Ann Arboras universitātē, stāstīja par turienes dzīvi, mācībām un saviem piedzīvojumiem. Viņš pasvītroja, ka zināmi vairāki gadījumi, kad viena kollēdža neatzīst visus priekšmetus, kas mācīti kādā citā kollēdžā. Gandrīz visur atzīstot pamatzināšanas matēmatikā un angļu valodu.

KOPNIEKU KURSI TORONTO

Kanadas latviešu skautu un gaidu jendu rīkotos kopnieku un kopnieču kursus beigušie skauti un gaidas.

Vecāku pilnsapulce

Toronto latviešu gaidu un skautu vecāku padomes pilnsapulce notiks 13. novembrī, pl. 1,30 gaidu mītnē, sv. Andreja baznīcas trešajā stāvā. Darba kārtībā: 1. Sapulces vadības vēlēšanas. 2. Pārskats par pag. darbības gadu. 3. Revīzijas komisijas ziņojums. 4. Padomes un revīzijas kom. vēlēšanas. 5. Dažādi jautājumi.

Gaidu un skautu vecāki un labvēļi laipni lūgti sapulci apmeklēt, lai pierādītu, ka mums rūp mūsu jaunatnes audzināšana latviskā garā.

PEKINGA GRIB ATJAUNOT SARUNAS

Speciālziņojums LA no Tokio

Sarkanās Ķīnas tirdzniecības aprindas paziņojušas japāņu 25. parlamenta locekļiem, kuŗi pašreiz viesojas Pekingā, ka komūnistu Ķīna esot gatava atjaunot sarunas Tokijā par Japānas un sarkanās Ķīnas tirdzniecības līguma revīziju, vēsta japāņu ziņu aģentūra Kiodo no Pekingas.

Kā zināms, pagājušā gada oktobrī abas valstis parakstīja 60 miljonu sterliņu tirdzniecības līgumu, kas izbeidzas š. g. beigās.

Sarkanie prasījuši 25 japāņu daita locekļiem, lai tie, atgriežoties Tokijā, speŗot nepieciešamos soļus tirdzniecības sarunu atjaunošanai pirms š. g. decembra.

Sarkanā Ķīna vēloties arī redzēt drīzu jūras ceļu atjaunošanu uz Šanghaju un Tiensinu, kur regulāri varētu piestāt japāņu kuģi, bet pirms tas varētu notikt, japāņiem jākāpina tirdzniecība ar komūnistisko Ķīnu.

Japāna eksportēs kuģus

Padomju Savienības trīs vīru tirdzniecības delegācija Tokio nupat pieprasījusi Japānas valdībai, lai tā ielaižot Japānā sešus Padomijas kuģu būvniecības speciālistus, jo uz turieni japāņi pa lielākai daļai paredzējuši eksportēt kuģus. (Kā zināms, Padomju Savienība — Japāna parakstījušas 80 miljoni dolaru provizoriskō izmaiņas tirdzniecības līgumu).

Japānas ārlietu ministrija izrādījusi pretimnākšanu, jo tas paātrinātu līguma noslēgšanu, bet ar nosacījumu, ka turpmāk Pad. Savienības tirdzniecības delegācijas vadītājs I. N. Krupins nelūgs papildus speciālstu izsaukšanu uz Japānu.

Kā ziņoja finanču ministrija Japānas desmitais kuģu būvēšanas plāns nupat kā apstiprināts, paredz 19 jaunu kuģu būvi ar 155.000 brutto tonnām.
Hu.- At.-

PĀRBĒGUŠI 2337 TAUTAS POLICISTI

No Austrumvācijas septembra mēnesī pārbēguši 270 tautas policisti un lūguši patvērumu Rietumberlīnē. Pavisam šogad no austrumu zonas pārbēguši 2.237 tautas policistu, kuŗu vidū ir ap 170 virsnieku.

IZNOMĀ PILNĪGUS KĀZU TĒRPUS VĪRIEŠIEM UN SIEVIETĒM

Freeman's

KĀZU TĒRPUS IZNOMĀ
256 COLLEGE (pie Spadina)
556 YONGE (pie Wellesley)
Toronto

VISPUSĪGI NODROŠINĀTAS LNAK PADOMES VĒLĒŠANAS

Vēlēšanu urna ar divām patentatslēgām, deviņu vīru parakstiem un divpadsmit zīmogiem. — Viena slēdzene glabājas Toronto, otra — Bramptonā. Balsu skaitīšana — 14. novembrī

Uz visām Kanadas vietām, kur dzīvo latvieši, izsūtīts pavisam 8.000 kandidātu sarakstu ar balsošanas aploksnēm, no tiem gandrīz puse Toronto pilsētā. Uz dažiem apgabaliem vēlēšanu saraksti nosūtīti LNAK pārstāvjiem izdalīšanai vēlētājiem uz vietas. Visu lielo vairumu materiālu Vēlēšanu komisijai tomēr nācies izsūtīt tautiešiem individuāli, vadoties pēc LNAK kartotekas datiem un komisijai ienākušiem vēlētāju sarakstiem.

LNAK Vēlēšanu komisija priekšvēlēšanu sēdi noturēja dienu pirms vēlēšanām. Faktiski tā beidzās tikai pusstundu pirms vēlēšanu oficiālā sākuma, jo sēde ieilga gandrīz līdz pusnaktij, bet pēc pusnakts jau sākās pirmā vēlēšanu diena. Vēlēšanu priekšdarbi Vēlēšanu komisijai prasīja daudz laika un pūļu, it sevišķi tās priekšsēdim J. Grīslim, uz kuŗu gulstas viss darba smagums.

Balsu pieņemšana turpināsies līdz balsu saskaitīšanas dienai — 14. novembrim. Kaut gan balsu nodošana notiks laikā no 30. oktobra līdz 8. novembrim, jārēķinās, ka pa pastu sūtītās vēlētāju vēstules var pienākt arī pēc 8. novembra, kādēļ pasta saņemšanai un iemešanai vēlēšanu urnā visu laiku dežurēs vēlēšanu komisijas locekļi ar pieaicinātiem latviešu organizāciju pārstāvjiem kā palīgiem. Dežūras sāksies jau 31. oktobrī un turpināsies visu nākošo nedēļu dažas stundas no pl. 9 rītā un no plkst. 7—9 vakarā, kad vēlētāji savas balsis paši varēs iemest urnā. Vēlēšanu komisijas dežurantu klātienē. Svētdien, 7. novembrī, dežūras paredzētas arī no pl. 12—2 dienā. Pa pastu saņemtās vēlētāju vēstules reģistrēs un iemetīs balsošanas urnā, kuŗu atvērs tikai balsu skaitīšanas dienā — 14. novembrī.

Vēlēšanu komisija rūpīgi pārbaudīja un sagatavoja vēlēšanu urnu, kas kalpojusi arī pagājušās LNAK vēlēšanās. Urna glabājusies Sv. Andreja baznīcas pagrabā un tagad tā pēc diviem gadiem atkal celta dienas gaismā. Laika zobs kastē atstājis dažas spraugas, kuŗas Vēlēšanu komisija aizlīmēja un aizzīmogoja. Tāpat aizzīmogoja vēstuļu iemešanas spraugu, ko dežūrējošie komisijas locekļi atvērs tikai pirmajā balsu pieņemšanas dienā un pēc tam atkal aizzīmogos. Urnu noslēdza divām amerikāņu patentatslēgām ,apzīmogoja divpadsmit LNAK un Toronto Latviešu biedrības zīmogiem un uz tiem parakstījās klātesošie vēlēšanu komisijas deviņi locekļi. Viena atslēga līdz urnas atvēršanas dienai, 14. novembrim , glābāsies pie vēlēšanu komisijas sekretāra Toronto, bet otra — pie Katoļu Kultūras centra pārstāvja Bramptonā. Šādi sagatavoto un nodrošināto urnu novietoja Sv. Andreja baznīcas kancelejā.

Kad komisijas priekšsēdis J. Grīslis jautāja, kādus locekļus varētu dot Katoļu kultūras centrs balsu pieņemšanas dežūrām, centra pārstāvis J. Grodnis jautāja, vai vēlēšanu komisija vēl neesot saņēmusi Kultūras centra rakstu, ka tā ar valdes lēmumu savu locekli no vēlēšanu komisijas atsauc? Kad J. Grīslis paskaidroja, ka tāds raksts nav ienācis: J. Grodnis ziņoja, ka šāds lēmums tiešām bijis, jo viņš kā šī centra valdes loceklis to skaidri zinot, Sakarā ar šādu paziņojumu radās jautājums, vai J. Grodnis sēdē turpmāk piedalīsies kā Vēlēšanu komisijas loceklis vai kā brīvskatītājs? Vēlēšanu komisija atzina, ka Katoļu kultūras centra pārstāvis ar šo sēdi savu darbību kā Vēlēšanu komisijas loceklis izbeidz. Viņš tomēr uzņēmās urnas atslēgas glabāšanu līdz balsu skaitīšanas dienai — 14. novembrim.

Balsu skaitīšana notiks Sv. Andreja baznīcas lielajā zālē, kur novietoti 14 galdi. Skaitīšanu izdarīs četru cilvēku lielās grupās, pie kam viens no tiem kandidātu vārdus izsauks un pārējie trīs atzīmēs par katru kandidātu nodoto balsu skaitu. Pie balsu skaita atzīmēšanas nepiedalīsies tie Vēlēšanu komisijas locekļi vai personas, kas pašas kandidē LNAK padomes vēlēšanās. Vēlēšanu instrukcija un cita vēlēšanu informācija atrodama LNAK izdotajā biļetenā „Ziņas" 4. numurā, ko rediģējis mag. iur. V. Upeslācis un kas izsūtīts LNAK dalībniekiem.

Baltijas valstu sūtņi rīko pieņemšanu

Atzīmējot Baltijas valstu sadarbības līguma spēkā stāšanos pirms 20 gadiem, Latvijas sūtnis prof. A. Spekke, Lietuvas sūtnis V. Žadeiķis un Igaunijas diplomātiskais pārstāvis J. Kaivs 3. novembrī Vašingtonā rīko pieņemšanu.

Sadarbības līgumu parakstīja 1934. g. 12. septembrī Ženēvā. Parakstītāji bija ārlietu ministri V. Munters, S. Lozoraitis un J. Seljama. Pēc līguma ratificēšanas trīs valstu parlamentos tas stājās spēkā 1934. g. 3. novembrī.

PAZIŅOJUMI

„Lāpas" literārās kopas nākošā sanāksme svētdien, 7. novembrī, plkst. 6 vak. Programmā Angelikas Gailītes referāts. Pēc referāta diskusijas. Ieeja brīva.

*

18. novembra svinībās Toronto dziedās Izolde Pulciņa - Baumane.

*

St. Katarīnes DV nodaļas gada svētki notiks 7. novembrī ,nevis 6. novembrī ,kā nepareizi ziņots laikrakstam no St. Katarīnes.

SPORTS

Sporta red. G. Gubiņa vadībā.

„DZINTARAM" GAITU UZSĀKOT

M. ŽULPS un J. Kūlītis

„Niagāras kausa" izcīņā galda tenisā, pārliecinoši uzvarēja M. Žulps (Hamiltonas Sparta), 2. vietā J. Kūlītis (TLSK), 3. Cīrulis (YMCA), 4. Ingolevičs (YMCA). Neveicās Niagāras labākajam spēlētājam B. Savickim, kas palika 5. vietā, 6. J. Jundzis (St. Katarīnes).

MODRIS ŽULPS (HAMILTONAS SPARTA) IZCĪNA „NIAGĀRAS KAUSU"

23. oktobrī Niagāras latviešu sporta kopa „Dzintars" sāka savas gaitas, parādoties atklātībā ar savu pirmo sarīkojumu — galda tenisa turnīru. Pati daba un laika apstākļi sekmēja šo sarīkojumu, jo dzidra un saulaina diena, un visi viesi, tuvi un tāli, nopriecājās par brīnišķīgo, zeltaino lapu mirdzumu kokos Niagāras parkos un krituma malā. Varena bija sportistu atsaucība turnīram, bija pieteikušies Bufalo, Toronto, Hamiltonas un St. Katarīnes labākie galda tenisisti, ar Z-Amerikas latviešu meistaru Modri Žulpu (Hamiltona), torontošiem Cīruli, Kūlīti un Ingolēviču priekšgalā. Lielā Niagāras sporta rīku rūpnīca C. Bentley and Co šim turnīram bija atvēlējusi savus galdus par brīvu, tos pašus, kas bija nodoti spēlēm Kanadas Nacionālās izstādes laikā, tikai tāpēc, ka viņiem latviešu galda tenisistu sasniegumi palikuši labi atmiņā no starptautiskjiem turnīriem. Niagārā. Firmas īpašnieks pat nosauca Kāpostiņas un Žulpa vārdu. Dzintara rīkotajā turnīrā ātri izkristallizējās „lauvas" un jaunajiem Niagāras spēlētājiem še bija lieliska izdevība vērot un salīdzināt savas spējas ar rūdītāko pretinieku māku. Nevarētu teikt, ka meistara gods Žulpam nāca viegli. Daudz bija jāpūlas, lai „izsistu" no turnīra pusfinālā Cīruli, un pirmajā setā tiesnešiem bija jānoskaita līdz 32:30! Finālā satikās M. Žulps ar J. Kūlīti. Šī finala spēle notika vakarā, pārtraucot sarīkojuma dejas. Lielā skatītāju pulka priekšā Kūlītis drusku nervozēja un nevarēja iejusties, nesniedzot savu spēju maksimumu. Divos setos uzvarēja Žulps 21:17 un 21:14, iegūdams personiskā īpašumā Niagāras latv. sporta kopas „Dzintars" dāvāto „Niagaras kausu". Otrās vietas ieguvējs J. Kūlītis saņēma daiļamatnieka Herberta Lapiņa, kādreizējā Iļģeciema futbola vienības kapteiņa, dāvāto standartu — „Latvija". Balvas uzvarētājiem pasniedza Dzintaravaldes locekļi. Pēc turnīra jaukas stundas sportisti un viesi aizvadīja dejās, kur zāli skaistiem rudens ziediem un lapām bija dekorējuši sportisti V. Ivsiņa vadībā, bet speciālu skatuves dekorējumu bija vidojis H. Lapiņš. Čaklās Dzintara volejbolistes G. Vītola, D. Treijere un J. Gulbe bija rūpējušās par skaisti klātajiem galdiem un ziediem.

Žēl, ka vistālākie viesi — Klīvlendas basketbola vienības kapteinis Rops ar kundzi, Bedrītis un volejboliste Valda Novicka bija 3 stundas „maldījušies", līdz ieradās sarīkojuma vietā. Vakara noslēgumā notika izloze, kur „lielo paplāti ar piederumiem" laimēja Ansis Bērziņš. Šķiroties, Bufalo un Hamiltonas sportisti izteicās, ka viņi pirmo reizi Niagārā bijuš tk jaukā un mājīgi dekorētā sarīkojumā. Kopas valde lūdz izteikt sirsnīgu pateicību visiem sportistiem, kas mēroja tālo ceļu, lai piedalītos turnīrā un sekmējuši šī Dzintara pirmā sarīkojuma izdošanos. Kā nākošo Niagārā dzintarieši paredzējuši volejbola un basketbola sacensību ar Klīvlendas sportistiem novembra beigās, un karnevālu februāra sākumā.

EDUĀRDA FREIMAŅA DRAUGIEM UN CIENĪTĀJIEM

Kuŗam futbola cienītājam gan nebūs atmiņā Eduarda Freimaņa vārds? Slaidais liepājnieks bija viens no jaunākajiem Latvijas valstsvienības dalībniekiem vairākās neaizmirstamās cīņās. Viņš izlases tērpu gan nesis tikai 7 reizes ,kas ir maz, ja salīdzinām ar Ērika Pētersona 65 reizēm. Taču viņa paņēmieni bija nozīmīgi. Pēc kaŗa Ēdelis, kā draugi sauc sportistu, spēlēja Vācijā, tad izceļoja uz Angliju. Tur Ēdeli 1948. g. redzam angļu 3. līgas vienībā — Northampton Town, kuŗā viņš spēlē kā amatieris. Profesionāļa licenci Freimanis ieguva 1950. gadā. Viņš ir pirmais DP ieceļotājs, kas spējis ielauzties varenajā angļu futbola cietoksnī.

1953. gadā pēc pārciestas slimības, Ēdelis trenē Nuneaton'as vienību, kas gūst labas sekmes Anglijas kausa spēlēs. Pēc Nuneatonas uzvaras pret 3. līgas Watford'u Ēdela vārds parādās angļu laikrakstu sporta nodaļu virsrakstos blakus futbola „profesoram" Metjūzam, Mortesenam, Merikam, Raitam un citām angļu futbola „zvaigznēm". Man from Latvia plotted their win — raksta angļu laikraksts Daily Mirror. Ne mazāk slavinātāji virsraksti ir arī citos laikrakstos.

Kad kausa izcīņas nākošās kārtas spēlē Nuneaton'a cīnās neizšķirti ar Londonas Queens Park Rangers, atkal Ēdelis ir visu uzmanības centrā.

*

Šodien izcilajam futbolistam klājas ļoti grūti. Ziņas no Anglijas vēstī, ka pašam sirgstot ar tbc, ar to saslimusi arī viņa dzīves biedre.

Lai Ēdelim palīdzētu grūtā brīdī, ASV austrumu piekrastes latviešu futbolisti paredzējuši šim nolūkam ziedot 2. kārtas latviešu meistarības spēles Ņujorka - Filadelfija ieņēmumus, kā arī vākt ziedojumus.

Visi, kas kādreiz uzgavilējuši Ēdelim un vēlas viņa atbalstam dot savu ārtavu, lūgti to nosūtīt V. Celmraugam, 6130 Linden St., Brooklyn 27, N.Y., USA.

A. Vilnis

BALTĀS CEPURES ALGĀDŽI

No Alžīrijas uz Indoķīnu

II

Netālu no Alžīrijas ostas Orānas drūmajās, sarkanajās barakās tika savākti leģionāri, kam pēc pāris dienām bija jādodas uz Indoķīnu, Viss gāja kā pa sviestu — biezās drēbes tika apmainītas pret plānām, galvās uzliktas tropu cepures un mugurās (kā nesālītā sviestā) iedurtas pēdējās potes.

Slimi no sliktā ēdiena savākšanas punktā, no daudzajām atvadu glāzītēm un no lielās steigas leģionāri sakāpa kuģī. Leģiona orķestris gan spēlēja bravūrīgus maršus, bet lielākā daļa vīru staigāja nokārtiem deguniem.

Vidus jūŗa pirmajās ceļojuma dienās bija mierīga un vārgākie leģionāri jau sāka cerēt, ka nebūs „zivis jābaŗo". Bet izbraucot cauri Sicilijas un Bizertas šaurumam, laiks apmācās un viļņi kļuva garāki. Nelielais un vecais kuģelis svaidījās un ļodzījās kā pīle uz ledus, un lielākā daļa leģionāru bija bāli kā krīts un lielāko dienas daļu pavadīja kuģa malas tuvumā. lūkojoties tumšajās dzīlēs, pa kuŗām šaudījās delfīņi, to pusdienas devas tika ziedotas jūŗas dievam. Prāti un vēderi kaut cik nomierinājās tikai ieraugot Ferdinanda Lesepa statuju Suecas kanāļa galā.

Portsaidā kuģim bija jāgaida sava kārta kanāļa caurbraukšanai. Uz kuģa sakāpa tirgotāji un burvju mākslinieki. Gods godam — ēģiptieši šai pasaules mezglā runāja visās iespējamās pasaules valodās, un tirdzniecība varēja plaukt. Bet leģionāri priekšroku deva tirgotājiem laiviņās, kas kā skudras apstāja kuģi. Ar tiem vīri varēja tirgoties pēc savas patikas. Mantas tika uzsviestas uz kuģa mazās tārbās, kas bija iesietas labās auklās.

Ja tirgotājs gribēja nekaunīgu cenu par angļu un amerikāņu smēķiem vai ēdamām lietām, tad aukla tika vienkārši pārgriezta un maišelis ar precēm paturēts. Vajadzēja tikai uzmanīties no militārās policijas un apakšvirsniekiem. Bet tūkstošgalvainajā pūlī tas nebija tik grūti.

Protams, bija arī godīgi leģionāri, kas arī tika godīgi piekrāpti. Kad daudzi maisiņi jau bija nogriezti, tad tirgotāji preces sūtīja augšā tikai pēc iepriekšējas samaksas. Un kad reizēm leģionāri nosūtīja laivā piecu tūkstošu franku gabalu, tad aukla vairs uz augšu neatgriezās, bet laiviņa steidzīgi pazuda ostas burzmā.

Kanālim brauca cauri naktī un leģionāri tika ieslēgti kabīnēs, jo pārāk daudzi bija nobēguši no citiem kuģiem un pazuduši. Lai gan angļi dezertieŗus parasti izdeva, tad tomēr, lai izbēgtu nepatikšanām, leģionārus veselas 8 stundas smacēja aizslēgtās kabīnēs.

Ādenā kuģis atkal pieturēja, lai uzņemtu lētās degvielas un pārtiku. Un atkal kuģi apstāja tirgotāju laiveles. Tie leģionāri, kas visu naudu bija jau Porsaidā izdevuši, nu sūkāja pirkstus, jo Ādenā preces bija lētākas.

Un tad sākās monotons brauciens pāri Indijas okeanam. Divas nedēļas ilgi neredzēja zemi. Tā kā kuģis brauca pa galveno kuģu ceļu, tad katru dienu tas satika pretim braucējus tvaikoņus un, savas lēnās gaitas dēļ, katru dienu bija spiests laist garām citus.

Kolombā kuģis pieturēja vēlreiz, un tad to atstāja pirmais dezetrieris. Kaut gan policija to meklēja veselas divas dienas, tomēr kuģim bija jādodas tālāk par vienu vīru vieglākam.

Ziņas no Indoķīnas kaŗa lauka nebija neko spīdošas. Un, iedrošināti no pirmās izdevušās aizbēgšanas, leģionāri sāka kaldināt kollektīvus bēgšanas plānus. Pirmā tādā bēgšana notika pie Sumatras krastiem. Kāda grupa no astoņiem dažādu tautību vīriem, kāda holandieša vadīti, vakara krēslā metās jūŗā. Tos pamanīja tikai tad, kad jau bēgļi bija iepeldējuši Sumatras piekrastes ūdeņos. Kuģis tur bez atļaujas iebraukt nedrīkstēja un šaut uz tiem ar vienīgo mašīnpistoli, kas atradās uz kuģa, nebija nozīmes.

Tuvojoties Singapūrai, ap kuģa malu bija nostādīta apakšvirsnieku sardze. Bet leģionāri par to tikai smēja. Kad Singapuras ostas ugunis vairs bija tikai puskilometra attālumā, tad ar skaļu gaviļu kliedzienu divi citi leģionāri metās jūŗā. Tikai šiem diviem nebija lemts savā brīvībā izpeldēt. Pirmo jau pāris metru no kuģa saplosīja haizivis un tas noslīka pats savās asinīs, un otru izzvejoja angļu policijas laiva. Tas savu braucienu uz Indoķīnu tā tikai saīsināja, jo no Singapūras ar lidmašīnu četru stundu laikā tika nogādāts Saigonas leģiona bazē un līdz ar to cietumā.

Pēc mēneša brauciena kuģis piestāja Mekongā, Indoķīnas lielākās upes grīvā. Un 80 kilometru tālāk iekšzemē — Saigonā — leģionāri tika izlaisti krastā un tai pašā vakarā leģionāri tika iedalīti leģiona kaujas vienībās, tie nu bija „savā sapņu zemē," jo tā īstenība, ko tie šeit piedzīvoja, bija kā briesmīgs sapnis vai murgs...

UZ BIFEĻA RAGIEM

Acis vēl bija pilnas miega un no miega tik smagās kājas vēl smagākas no rasas rīsu laukos. Bet leģionāri — īsi pēc pusnakts no gultām izcelti, soļoja un soļoja, veicot savu parasto rīta patruļu. Kas gan bija šī mazā pastaiga pret visas dienas atpūtu rotas postenī? Tad varēja izgulēties, spēlēt kārtis, rakstīt vēstules un piedzerties līdz nesamaņai. Jā — tagad derētu kāds vēss alus malks, jo patruļas temps bija ātrs un rīsi, ķerdamies kājās, svīdināja ar municiju apkrautos leģionārus.

Vilnis un Rūriks, kas tikai vakar mazajā postenī bija ieradušies, šorīt pirmoreiz gāja līdzi patruļā. Seržants, patruļas vecākais, vadīja savus vīrus kā liels kaŗa vadonis savas armijas. Un vīri virzījās uz priekšu, it kā aiz katra krūma būtu vesela ķīniešu divīzija. Šādu veco uzvešanās jaunatbraucēju dūšas darīja pavisam slābanas.

Izgājuši cauri kādai iedzimto sādžai un neko aizdomīgu neatrazdami, leģionāri zosu gājienā devās rīsu laukos. Pa šaurām, ap metru augstām taciņām, starp diviem rīsu laukiem, tie virzījās uz priekšu. Lauki vēl bija jauni, tādēļ atradās zem ūdens. Un ja tur ievēlās, tad varēja rēķināties, ka iegrims dubļos līdz pat jostas vietai.

„Anemītu smagais tanks priekšā!" uztraukti ziņoja pirmais novērotājs kolonnas priekšā. Seržants vēl nespēja dot kādu attiecīgu pavēli, kad jau gandrīz visi jaunie bija ievēlušies rīsu laukā, cerēdami tur rast patvērumu, un visi vecie mainīja virzienu, cik ātri vien varēja. Uz taciņas palika tikai mūsu abi draugi. Rūriks bija gājis ar patšauteni tūlīt aiz pirmā novērotāja. Tam ielecot dubļainajā rīsu laukā, Rūriks bija palicis pirmais. Aiz tā nāca kāds jauns atbraucējs, kas aiz bailēm bija ievēlies ūdenī līdz ausīm, un tad Vilnis.

„Man gribas to tanku redzēt," murmināja Rūriks, „kāds gan tas varētu būt? Tā taču ir gandrīz neiespējama lieta, pa šādiem dubļiem uz priekšu virzīties!"

Bet tanks nevirzījās uz priekšu pa dubļiem, bet gan pa divdesmit centimetru plato taciņu! Un Rūriks vēl nebija paguvis tanku ieraudzīt, kad jau atradās uz tā ragiem (par anemītu tankiem Indoķīnā sauca lielos ūdens bifeļus, kas eiropiešus ne acu galā neieredzēja, saozdami tos jau pa gabalu) un ar visu patšauteni slaidā lokā ielidoja rīsu lauka dubļos. Vilnis jau atņirdza zobus īstai smieklu lēkmei, bet smiekli nenāca. Bifelis bija pienācis tik tuvu, ka arī Vilnis, lai izbēgtu no sāpīgās saskaršanās ar bifeļa cietajiem ragiem, ar īstu Jesse Ovena lēcienu atradās pašā rīsu lauka vidū.

Kad bifelis, īsta bifeļa mierā, bija iegājis sādžā, tad arī leģionāri sāka līst ārā no savām slēptuvēm dubļos. Tā kā seržants bija dubļus sarijies līdz aizsmakumam, tad patruļa tika pagriezta posteņa virzienā.

Kaut gan visa patruļa dabūja savu atpūtas laiku izmantot drēbju mazgāšanai un ieroču tīrīšanai, omulība tomēr bija liela, jo vīru pulkā bija „varonis" Rūriks, kas nebija baidījies griezt savu vārgo krūti pretim „anemītu tankam."

Rūriks bija smieklu ieganststs gandrīz veselu mēnesi, kamēr viņam ar savu patšauteni izdevās nogāzt kādu bifeli no kājām un ar bifštēkiem aizbāzt savu biedru smējējas mutes.

Nākošā rakstā: Mums jāizšur, jo esam latvieši